

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні

- ⇒ ГОЛОВА ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄВРОКОМІСІЇ В УКРАЇНІ ЖОЗЕ МАНУЕЛЬ ПІНТУ ТЕЙШЕЙРА ВІДВІДАВ ЛЬВІВЩИНУ / 7
- ⇒ ПРО ЄВРОСОЮЗ МОЖНА ДІЗНАТИСЯ В ЕФІРІ «НАШОГО РАДІО» / 14
- ⇒ УКРАЇНІ ДОПОМОЖУТЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ / 16
- ⇒ ОПРИЛУДНЕНО ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО МАЙБУТНЬОЇ КЛІМАТИЧНОЇ УГОДИ / 24

Євроклуби відкрили Рік креативності та інновацій

(стор. 10–11)

Під час презентації року (зліва направо): генеральний консул Чехії в Донецьку Антонін Мурґаш, Валентина Бережна з черкаського Євроклубу «UNITY (Єдність)», Марина Спіркіна з харківського Євроклубу «Світанок», віце-президент ВГО «Українська асоціація європейських студій» Сергій Загороднюк.

У січні Брюссель був одним із центрів переговорів з вирішення газового конфлікту (стор. 4–8). На фото (зліва направо): віце-прем'єр-міністр України Григорій Немиря, керівник НАК «Нафтогаз–Україна» Олег Дубина і Комісар ЄС з енергетичних питань Андріс Пієбалгс.

З нагоди Міжнародного жіночого дня 8 Березня Європейська Комісія оголошує конкурс дитячого малюнка серед дітей віком від 8 до 10 років на тему гендерної рівності. Учасникам пропонується зобразити на аркуші паперу А4 своє бачення рівності між чоловіками та жінками. 10 переможців конкурсу отримають цінні подарунки від Представництва Європейської Комісії в Україні. Головний приз — 1000 євро отримає переможець міжнародного туру від України та його школа. Малюнки необхідно надіслати до 15 травня 2009 року в конверті з позначкою «Конкурс дитячого малюнка» до Представництва Європейської Комісії в Україні за адресою вул. Круглоуніверситетська, 10, м. Київ, 01024. Додаткову інформацію щодо конкурсу можна одержати на веб-сторінці www.delukr.ec.europa.eu або за телефоном в Києві (044) 279-85-75.

На фото: під час нагородження переможця минулорічного конкурсу Юрія Бабійчука з м. Ірпінь Київської області.

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №2'09

Інформаційне видання Представництва
Європейської Комісії в Україні

Засновник: Представництво
Європейської Комісії в Україні

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПП від 17.03.2008 р.

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.eu

Зміст бюлетеня не обов'язково відбиває
офіційні погляди Європейської Комісії

© Європейська Комісія, 2009

Керівник проекту Ірина Стаднічук
E-mail: Irina.Stadnichuk@ec.europa.eu

Головний редактор Тетяна Яцюк

У реалізації проекту Олег Фурділо
беруть участь Анатолій Марциновський
Сергій Матвєєв

Комп'ютерна Андрій Ходзицький
верстка

Інтернетверсія www.delukr.ec.europa.eu

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ,
вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 13.02.09.

Друк: ТОВ «МАКРОС»
м. Київ, бул. Лепсе, 4

Наклад 10 500 прим.

Безкоштовно

УРОКИ ГАЗОВОЇ БЛОКАДИ

Два холодних січневих тижні Європа залишалася без російського газу. Блокаду спричинила суперечка України і Росії щодо транзиту палива й цін на нього.

Росія постачає близько 42% від усього імпортованого в Євросоюз газу. Близько 90% цих поставок проходять через Україну. Залежність деяких держав від російського палива є надзвичайно високою, наприклад, Словаччини і Болгарії. Власне, загалом у важкій ситуації опинилися 17 європейських держав, більшість з яких є членами ЄС.

З точки зору Євросоюзу все це було обурливим. Європейці мали контракти, справно платили за газ немалі гроші та ось посеред зими залишилися без нього і, відповідно, тепла. Позиція Європейського Союзу була однозначною — відповідальними за це є і Україна, і Росія.

Відносини ЄС—Україна

«Ми не можемо дозволити собі опинитися в такій ситуації у майбутньому»	4
Радослав Сікорський: «Треба диверсифікувати не тільки маршрути, але й джерела газу»	5
Андріс Пієбалгс привітав газові домовленості України і Росії	5
Євген Кирилов: «Нинішня криза підштовхує до створення міцної Європейської енергетичної політики»	6
Газові компанії країн-членів діяли злагоджено	6
Україна та ЄС зацікавлені в енергетичному співробітництві	7
Жозе Мануель Пінту Тейшейра відвідав Львівщину	7
Замість трьох «є» чеське президентство отримало два «Г»	8
Відбулася чергова зустріч у форматі «трійки»	8

Програми ЄС в Україні

Розпочато проект із забезпечення гендерної рівності	9
Проект з підтримки Євроклубів провів майстерню «Ми разом працювали, і це нас здружило»	10
«Що менш складна й заплутана судова система, то вона є доступнішою»	11
Обговорено виконання проекту з покращення системи управління кадрами ДПСУ	12
Про Євросоюз можна дізнатися в ефірі «Нашого радіо»	13
«Медичний» проект провів прес-клуб у Житомирі	14
Посилиться контроль за чистотою води Дунаю	14
Відбувся аудит проектів Євросоюзу	15
Відбувся заключний семінар проекту з підготовки держслужбовців	15
Україні допоможуть у забезпеченні якості продукції	16
Деревообробникам і меблярям розповідали, як вийти на ринок ЄС	16
Стартує програма з прикордонного співробітництва	17

— Обидві сторони втратили свій статус надійних енергетичних партнерів, — заявив перед Європарламентом Комісар ЄС з питань енергетики Андріс Пієбалгс. — Ми не можемо залежати від постачальників, які не виконують свої зобов'язання і не думають про споживачів.

— Газ, що постачається з Росії, не гарантований. Газ, що постачається через Україну, — не гарантований. І це об'єктивний факт, — так підсумував газовий конфлікт вже після його завершення Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу.

ЄС не став на бік жодної з учасниць суперечки, послідовно намагаючись добитися від України і Росії постачання газу, посприяти порозумінню між ними. Причому така позиція була притаманна в ЄС усім: Єврокомісії, країнам-членам, Європарламенту. Всі вони представлені в цьому номері «Євробюлетеня».

Новини Євросоюзу

Зовнішні відносини	
Позиція ЄС на Близькому Сході: зупинити війну і допомогти постраждалим	18
Європарламент висунув п'ять вимог до Беларусі	18
Інструмент сусідського інвестування засвідчив свою ефективність	19
Комісар ЄС відвідала Грузію	19
Розширення	
Сербія має намір подати заявку на вступ до ЄС	20
Словенія може заблокувати приєднання до Союзу Хорватії	20
Внутрішні справи	
Європарламент розглядає проект «директиви санкцій»	21
Румуни і болгары можуть вільно працювати в 14 країнах ЄС	21
Інновації	
Єврокомісія закликає посилити фінансування досліджень	22
Євросоюзом крокує Рік креативності та інновацій	22
Захист споживачів	
Єврокомісія визначила найпроблемніші для споживачів сектори	23
Запроваджено нові стандарти безпечності дитячих ходунків	23
Брюссель дозволив Данії здешевити автобусні квитки	23
Енергетика і клімат	
До 2050 ЄС повинен зменшити споживання нафтопродуктів наполовину	24
Оприлюднено пропозиції щодо майбутньої кліматичної угоди	24
Статистика	
Найбільше населеною країною ЄС є Німеччина	25
Гайд-парк	
Сергій Воропаєв: «Внесок медіа в євроінтеграцію України може бути більшим, ніж внесок політиків»	26

Крім того, під час січневої кризи однією з головних тез заяв і виступів європейських політиків і чиновників була така: ми маємо диверсифікувати джерела енергоносіїв. Вони є — наприклад, Алжир, Норвегія. Звісно, Євросоюзу потрібно мати кращу інфраструктуру з доставки блакитного палива. Ситуація показала потребу в наявності такої газотранспортної мережі, яка дозволила б швидко реагувати на подібні потрясіння — скажімо, забезпечити ті ж Словаччину чи Болгарію норвезьким чи північноафриканським паливом.

Водночас ситуація підкреслила правильність прагнень Євросоюзу до розвитку альтернативних джерел енергії. Це єдино правильна політика на далекострочкову перспективу, газ і нафта рано чи пізно закінчаться. Січнева блокада — ще один привід всім про це замислитися.

Редакція

«МИ НЕ МОЖЕМО ДОЗВОЛИТИ СОБІ ОПИНИТИСЯ В ТАКІЙ СИТУАЦІЇ У МАЙБУТНЬОМУ»

20 січня, відразу після поновлення постачання російського газу до Європи, Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу виступив із заявою.

«Сьогодні ми можемо остаточно привітати поновлення поставок газу в Європу. Російська сторона відкрила вранці крани, а українська дозволила транзит. Зараз ми можемо сказати нашим громадянам: газ нарешті іде.

Щоб досягти цього, ми працювали ці три тижні вдень і вночі. Я постійно вів діалог щодо важливих деталей з президентом Медведєвим і прем'єром Путіним з російського боку та президентом Ющенком і прем'єром Тимошенко — з українського. Чітко давав зрозуміти: ми наполягаємо на негайному поновленні поставок газу.

Я хотів би особливо подякувати Андрісу Пієбалгсу та його службі, яка невтомно й наполегливо працювала для поновлення постачання газу. І, звісно ж, прем'єр-міністру Тополанеку і чеському президентству, з яким ми працювали дуже тісно. Це були командні зусилля й ефективний єдиний голос.

Хотів би коротко згадати про основні вжиті Комісією кроки.

Ми ініціювали підписання протоколу щодо створення місії з моніторингу проходження газу в Європу. Коли стало зрозуміло, що для поновлення транзиту потрібний повний контракт між Україною і Росією, Андріс і я тиснули у цьому напрямку, проводили змістовні переговори з обома сторонами на найвищому політичному рівні. Це й привело до вирішення суперечки.

Отже, маємо гарну новину. Але водночас важко радіти припиненню того, що не мало б взагалі виникнути. Було неприйнятним те, що європейські споживачі газу взяті в заручники дискусії між Росією і Україною.

Тому маємо засвоїти уроки цієї суперечки. Насправді, це мають зробити всі сторони, але я хотів би сфокусуватися на ключових моментах з нашого боку.

Перше — солідарність має місце всередині ЄС і щодо наших безпосередніх сусідів. Ужиті компаніями ЄС і країнами-членами пом'якшувальні заходи дозволили більшості країн-членів успішно вийти із цієї ситуації.

Друге — ми не можемо дозволити собі опинитися в такій ситуації в майбутньому. Новий рік є для того щоб запускати салюти й святкувати, а не для газової кризи. Це не може ставати традиційною щорічною подією. Ми повинні припинити лише говорити про енергетичну безпеку Європи й почати щось робити в цьому напрямі. Опублікований в листопаді ми-

нулого року Стратегічний енергетичний огляд Європейської Комісії дає низку рекомендацій, які ми зараз намагаємося швидко просунути.

Особливо треба оперативно розвивати інфраструктуру для задоволення енергетичних потреб ЄС, щоб заохотити і диверсифікацію джерел енергопостачання, і шляхи цього. Ми б хотіли швидкої згоди Ради ЄС щодо пропозицій Єврокомісії про виділення 5 млрд євро на інфраструктуру енергетичної сфери.

Нам треба дописати Третій пакет з єдиного енергетичного ринку, який зараз на стадії завершення. Це означає більшу прозорість для мережі постачання газу, зберігання й попиту.

Ми маємо бути підготовленими краще для наступної кризи. Це означає швидкі домовленості щодо зміни Директиви з безпеки постачання газу, і Комісія надасть детальні пропозиції якомога швидше.

Неприємний епізод є гострим нагадуванням, що ЄС має поміркувати над енергетичною безпекою серйозно. Але наші дії також довели, що Європа буде робити все можливе для забезпечення своїх громадян теплом. Енергетична безпека починається тут, вдома.

Зрештою, давайте пам'ятати, що енергетична ефективність, поновлювальна енергетика, заходи, спрямовані на зменшення викидів парникових газів, — все це ставатиме дедалі важливішим у майбутньому. Заходи з розвитку енергетичної безпеки і заходи з протидії змінам клімату є такими, що посилюють одні інших. □

ХРОНІКА ПОДІЙ

- 1 січня** — Росія припинила поставки газу в Україну.
- 5 січня** — «Газпром» знизив обсяги поставок призначеного для Європи газу на 65,3 млн куб. метрів на добу — до 221,8 млн куб. Стільки газу, за версією Росії, Україна відібрала з 1 по 4 січня з транзитного газопроводу. Україна наполягала, що в умовах припинення постачання їй російського газу це паливо було використане як технологічне для забезпечення транзиту.
- 7 січня** — Росія повністю припинила постачання газу для європейських споживачів. Чеське президентство від імені ЄС закликає до термінового вирішення комерційної суперечки про поставку газу з Росії в Україну і до негайного та повного відновлення поставок газу в країні Союзу. Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу проводить телефонні розмови з прем'єрами Юлією Тимошенко і Володимиром Путіним:

заявляє, що безпека газових поставок до ЄС виявилася заручником переговорів між Росією і Україною, і репутація двох країн як надійних партнерів Союзу поставлена під загрозу.

- 8 січня** — голова правління НАК «Нафтогаз України» Олег Дубина та голова правління «Газпрому» Олексій Міллер у Брюсселі проводять переговори з питань постачання та транзиту газу. Там таки проводиться термінове засідання Комітету в закордонних справах Європарламенту, на яке запрошені українська і російська делегації. Прем'єр-міністр головної в ЄС Чехії Мирослав Тополанек та Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу розпочинають переговори з Росією та Україною про поновлення поставок газу до Європи.
- 10 січня** — Мирослав Тополанек відвідує Київ і Москву з метою підготовки тристороннього протоколу про контроль за транзитом російського газу в Європу.
- 12 січня** — протокол підписано, експерти Єврокомісії розпочали працювати на українських

газовимірювальних станціях у південному та західному регіонах країни.

- 13 січня** — «Газпром» зробив заяву на транзит 76 млн куб. газу через компресорну станцію «Суджа». Україна відповіла, що технологічно не може транспортувати газ за таким маршрутом, оскільки для цього їй треба буде припинити газопостачання південно-східного регіону. Подати газ іншими маршрутами «Газпром» відмовився. Наступні дні Україна й Росія обмінюються взаємними звинуваченнями, поставки газу не відновлюються.
- 14 січня** — газове питання розглянув на своєму пленарному засіданні Європарламент.
- 17 січня** — на переговорах між Юлією Тимошенко і Володимиром Путіним у Москві досягнуто принципових домовленостей про постачання російського газу в Україну і транзиту газу для Європи.
- 20 січня** — «Газпром» поновлює постачання газу до Європи в повному обсязі.

«ТРЕБА ДИВЕРСИФІКУВАТИ НЕ ТІЛЬКИ МАРШРУТИ, АЛЕ Й ДЖЕРЕЛА ГАЗУ»

Польща є однією з країн ЄС, які відчутно постраждали від січневого газового конфлікту між Україною та Росією. У розпал кризи польський міністр закордонних справ Радослав Сікорський дав інтерв'ю «Газеті виборчій», яке подаємо з незначними скороченнями.

— Чи на достатньому рівні бере участь Євросоюз у вирішенні газової суперечки між Україною і Росією?

— Європа вже втягнулася в цю суперечку, оскільки вона зачепила країни, які входять до ЄС. Зрештою, ми теж не можемо бути байдужими до ситуації в Україні. Крім цього, ставкою в суперечці є репутація обох країн — Росії як виробника, а України — як транзитної держави.

Ця справа має багато аспектів: історичний, бізнесовий, юридичний, геополітичний, а також, як на мене, емоційний. Радянський Союз ділив функції між республіками, які входили до нього: Росія виробляла, а Україна зберігала газ. Сьогодні обидві країни не застосовують ринкових цін для внутрішніх споживачів. Тому в цій суперечці мова йде про утримання пільгових цін для них.

Я розмовляв 7 січня з важливими особами в цьому конфлікті: віце-прем'єром України Григорієм Немирею та міністрами закордонних справ РФ та Німеччини Сергієм Лавровим і Франком-Вальтером Штайнмайєром. Для України ключове значення має темп переходу на ринкові ціни та перехід на безпосередні контракти між головними національними компаніями обох країн. У свою чергу Росія цими днями перейшла на ринкові ціни з країнами Центральної Азії.

— Але ви, мабуть, не сумніваєтесь, що це політичний конфлікт?

— Уряд вважає, що ситуація вкотре доводить правильність польських аргументів про необхідність енергетичної солідарності. Польща наголошує на цьому впродовж кількох років.

— Чи буде тепер можлива серйозніша європейська розмова про газ та енергетику?

— Є тенденція до розмов про це на найвищому геостратегічному рівні. А конкретні рішення найчастіше приймають на рівні торговельних відносин. Маємо суперечливу інформацію про фактичну кількість газу в сховищах та обсягах транзиту. Шкода, що після останньої кризи не були встановлені лічильники газу на російсько-українському кордоні та кордоні України з державами ЄС, як пропонували європейці. Думаю, мудрим рішенням було б перейти на таку систему оплати газу, яку використовують партнери РФ в ЄС,

такі як Польща і Німеччина. Вона базується на алгоритмах, котрі пов'язують ціну газу з ринковою ціною нафти.

— Чи віддаляється Україна від Європи через цю кризу?

— Ми підтримуємо європейські прагнення України, але вона прогавила кілька гарних можливостей інституціонального зближення з Європою. Ще як міністр оборони я брав участь у зустрічі Ради НАТО–Україна, на якій українці могли б отримати План дій з набуття членства в альянсі, якби на той момент був сформований уряд — але він формувався кілька місяців. В Угоді про асоціацію ЄС з Україною була можливість записати так звану європейську перспективу, що вважається за квазі-обіцянку майбутнього членства. Але Україна не знайшла достатньо енергії та аргументів, аби переконати кількох скептично налаштованих держав ЄС.

— А в справі газу?

— Ми сподіваємося, що сторони повернуться до переговорів і будуть підписані нові контракти. Мої розмови з ними свідчать, що розбіжності є меншими, ніж складається враження на основі повідомлень мас-медіа.

— Чи збільшує нинішня криза шанси на будівництво Північного газопроводу?

— Ще більш переконливим став наш постулат, що треба диверсифікувати не тільки маршрути, але й джерела газу. Повертається тема газопроводу «Набукко» з Центральної Азії та району Каспійського моря, оминаючи Росію, на Балкани. Я також нагадав своїм співрозмовникам про нашу пропозицію будівництва другої нитки ямальського газопроводу. Це найдешевший для промисловості та споживачів спосіб поєднання виробника з клієнтом. □

АНДРІС ПІЄБАЛГС ПРИВІТАВ ГАЗОВІ ДОМОВЛЕНОСТІ УКРАЇНИ І РОСІЇ

У Єврокомісії задоволені газовою угодою України і Росії, яка буде базуватися на ринковій ціні на енергоносії. Про це заявив комісар ЄС з питань енергетики Андріс Пієбалгс на спільній прес-конференції з українським прем'єром Юлією Тимошенко.

— Ця угода є комплексною і абсолютно прозорою, оскільки це пряма угода між «Газпромом» і «Нафтогазом». У такому випадку вже не буде виникати неоднозначного трактування ситуації, з формулюваннями, що призводили до проблем, — зазначив Комісар. — Також є дуже важливим, що угода довгострокова.

Гарною новиною назвав Андріс Пієбалгс і те, що Україна і Росія домовилися про «відносно ринкову формулу ціни на газ, яка ба-

зується на ціні дизельного пального, що зберігається в сховищах на світовому ринку, і з неї вираховується ціна на газ».

— Ми розуміємо, що цей перехід є болючим, але його треба зробити, — зауважив він. — Бо тоді не політики вирішують таке питання, а ринок.

Андріс Пієбалгс також відзначив, що Єврокомісія докладала всіх зусиль для «вирішення цього складного питання». Комісар подякував Тимошенко та Путіну за «їхню особисте залучення та відданість вирішенню проблеми, що заважала постачанню газу до Європи». Відповідаючи на запитання про несанкціонований відбір газу Україною, Андріс Пієбалгс заявив про відсутність фактів щодо таких її дій після 31 грудня 2008 року.

«НИНІШНЯ КРИЗА ПІДШТОВХУЄ ДО СТВОРЕННЯ МІЦНОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ»

8 січня у Брюсселі відбулося надзвичайне засідання Комітету Європарламенту в закордонних справах, на якому розглядалося питання поставок газу в Україну.

Одним із його учасників був болгарин Євген Кирилов, який входить до групи соціалістів. Пропонуємо його інтерв'ю сайту www.euractiv.com.

— Ваш виступ на цьому засіданні здобув оплески інших учасників. Чи не могли б ви повторити головні тези промови?

— Я сказав, що дві найбільші європейські країни, Росія і Україна, поведуться нецивілізовано й безвідповідально. Нам потрібне негайне поновлення постачання газу і незалежне розслідування щодо того, яка ж з цих країн є більше безвідповідальною та має бути суворо покарана, щоб такого ніколи знову не повторилося.

— Чи та зустріч дозволила вам вирішити, хто ж є більше безвідповідальною країною?

— Проблема в тому, що на засідання не з'явилася російська сторона. Не було нікого, хто мав мандат говорити від імені Росії. От-

же, ми почули лише українську делегацію, яку очолював заступник прем'єр-міністра Григорій Немиря.

— Росія тоді також відмовилася від тристоронніх переговорів за участю її, України та Комісара ЄС з енергетичних питань Андріса Пієбалгса. Це недобрий знак.

— Точно. Тому я під час виступу висловив велику стурбованість через відсутність російської делегації. Є також приводи для занепокоєння про можливий діалог цих двох країн. А все разом це і є безвідповідальною поведінкою.

Втім, доки не вислухаємо двох сторін разом, ми не повинні поспішати з висновками. Але на цьому етапі можемо зробити наступне політичне резюме: до визначення через незалежне розслідування справжніх причин ситуації ми можемо лише казати — така поведінка є дуже безвідповідальною. Від неї потерпають мільйони європейських громадян.

— Болгарія потерпіла від припинення постачання газу чи не найбільше серед країн ЄС. Як би ви охарактеризували ситуацію?

— Вона дуже важка. Через відсутність тепла страждають пересічні громадяни, студенти, діти, також немає енергії для промисловості. Втрати величезні. Після удару фінансової кризи ми отримали ще один страшний удар. Причому нічим не завинивши — мали контракти, платили податки,

велику ціну за газ. Болгарські громадяни не заслужили цього.

— Росія є єдиним постачальником газу до Болгарії. Ви не думаете, що вашій країні слід краще турбуватися про енергетичну безпеку?

— Так, думаю. Уряд останніми місяцями зміг на третину збільшити здатності сховищ газу. Але щодо альтернативних поставок, гадаю, що досягти цього не під силу окремо взятій країні.

Болгарія активно підтримувала спорудження газопроводу «Набукко». Думаю, Європейська Комісія має бути набагато активніше залученою в цей проект. Нинішня криза також підштовхує до створення послідовної й міцної Європейської енергетичної політики. Зараз очевидно, що це стосується безпеки країн ЄС.

— Президент Болгарії закликав до поновлення роботи одного з реакторів атомної станції в Козлодуді, яка була закрита на виконання умов вступу країни до ЄС. Якою на це може бути реакція Євросоюзу?

— Ми дуже сподіваємося, що нинішня криза буде вирішена якомога швидше. Але якщо так не відбудеться, то президент вправі підняти це питання. Ми тижнями залишилися без допомоги. Думаю, угода про вступ передбачає такі критичні ситуації. Ми повинні будемо розпочати діалог з Європейською Комісією й отримати її згоду на поновлення роботи принаймні одного реактора. ■

ГАЗОВІ КОМПАНІЇ КРАЇН-ЧЛЕНІВ ДІЯЛИ ЗЛАГОДЖЕНО

У січні, ще під час газової блокади Європи, відбулося засідання Газової координаційної групи ЄС. На ньому було відзначено злагоджено роботу газового ринку в період кризи.

Згідно з висновками групи, належна робота газових компаній дала можливість практично в усіх країнах-членах успішно впоратися з ситуацією, викликаною припиненням поставок російського газу. При цьому найбільше потерпіла від газової кризи Болгарія. Обговорювалося питання можливості постачання до неї газу з Греції.

Координаційна група привітала дії компаній країн-членів, які дозволили забезпечити постачання газу практично до всіх постраждалих

країн, зокрема, перехід на роботу у реверсному режимі словацького газопроводу для постачання газу з Німеччини через Чехію, збільшення підняття газу з підземних газових сховищ в Угорщині, яка надала допомогу Сербії, збільшення власного видобутку газу в ЄС, використання скрапленого газу в Греції та Бельгії.

Під час засідання групи Комісар ЄС з питань енергетики Андріс Пієбалгс повідомив про намір направити високопоставлених представників Єврокомісії до Болгарії, Словаччини та балканських країн з метою вивчення ситуації, викликаної відсутністю російського газу. Єврокомісія також заявила про вдячність Норвегії, Алжиру та Лівії, які в період російсько-української кризи продовжували стабільне постачання газу і навіть збільшили обсяги.

УКРАЇНА ТА ЄС ЗАЦІКАВЛЕНІ В ЕНЕРГЕТИЧНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ

Президент України Віктор Ющенко відвідав наприкінці січня Брюссель на запрошення Президента Єврокомісії Жозе Мануеля Баррозу. Звісно, розмова стосувалася головним чином минулого газового конфлікту і уроків, які слід винести обом сторонам.

Під час спільної прес-конференції Жозе Мануель Баррозу наголосив: у нього немає жодних сумнівів відносно того, що Україна не хотіла зривати поставки газу до Європи. Водночас він зауважив, що був об'єктивний факт: російський газ через територію України до Європи не надходив, тому й виникла проблема довіри до України і Росії як до транзитера та постачальника.

За словами Президента Єврокомісії у Європі розуміють, що ця ситуація виникла через проблеми у двосторонніх відносинах України та Росії.

— Тому ми не робимо ніяких негативних кроків, — сказав він. Жозе Мануель Баррозу також запевнив, що Україна та ЄС прагнуть поглиблювати свої відносини. За його словами, це відбуватиметься у багатьох напрямках, у тому числі в енергетичній сфері. Зокрема, йтиметься про приєднання газової та електричної мереж України та Європи.

У свою чергу, Віктор Ющенко знову наголосив, що Україна не зробила жодного кроку, аби припинити поставки російського газу до Європи. Він також відкинув будь-які звинувачення щодо крадіжок газу або неповних розрахунків за нього. Президент заявив, що Україна дає повні гарантії щодо забезпечення повного транзиту російського газу до Європи.

Зі свого боку Жозе Мануель Баррозу підкреслив, що в ході двосторонніх переговорів не йшлося про можливість укладення між Ук-

раїною та ЄС прямих контрактів щодо транзиту газу. За його словами, сторони також не вели мову про конкретні комерційні проекти.

— Ми говорили про більш стратегічні відносини між Європейською Комісією та українською владою, — сказав Президент ЄК. □

ЖОЗЕ МАНУЕЛЬ ПІНТУ ТЕЙШЕЙРА ВІДВІДАВ

ЛЬВІВЩИНУ

Голова Представництва Європейської Комісії Жозе Мануель Пінту Тейшейра відвідав Львівську область. Там він зустрівся з представниками обласної та місцевої влади: головою Львівської обласної державної адміністрації Миколою Кмітем і заступником голови Львівської обласної ради Людмилою Козак, а також Львівським міським головою Андрієм Садовим.

КРИМ ЦЬОГО, ПОСОЛ ВІЗЯВ УЧАСТЬ У ПЕРЕДАЧІ ОБЛАДНАННЯ У ПУНКТІ ПЕРЕТИНУ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ «РАВА-РУСЬКА» РАЗОМ ІЗ ЗАСТУПНИКОМ ГОЛОВИ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІГОРЕМ ПІКОВСЬКИМ. Європейська Комісія передала першу з дев'яти мобільних рентгенівських систем, які планується доставити у дев'ять різних пунктів перетину кордону між Україною та ЄС. Загальна вартість цих систем, які були закуплені за кошти Європейського Союзу, складає 13,4 млн євро. Нові рентгенівські сканери допоможуть Державній митній службі боротися з контрабандою зброї та наркотиків, перевезенням підроблених товарів, шахрайськими операціями з доходами та іншою незаконною транскордонною діяльністю.

Під час перебування у Львові Жозе Ману-

ель Пінту Тейшейра спілкувався з пресою. Ось деякі з висловлених ним міркувань.

ПРО ЗАЯВИ ЩОДО МОЖЛИВОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ УКРАЇНОЮ ВІЗОВОГО РЕЖИМУ ДЛЯ ГРОМАДЯН ЄС

— Я думаю, якщо уряд зважиться на такий крок, то це тільки зашкодить Україні. Адже це вплине на зменшення притоку туристів і, відповідно, зменшить надходження до державного бюджету.

ПРО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ДІЙ ЄС–УКРАЇНА

— У Плані дій перераховано багато різних моментів, які треба виконати. Мова йде про економічні питання, реформування суспільства, соціальні реформи відповідно до європейських стандартів. План дій був підписаний чотири роки тому, але, на жаль, на сьогодні дуже мало зроблено. Є проголоше-

на українським керівництвом політична мета, але вона не підтверджується реальними діями як в економічному, так і соціальному напрямку.

ПРО УКРАЇНСЬКУ ПОЛІТИКУ

— Зрозуміти українську політику, а відтак і політиків — це складне випробування. Я багато читаю про українську політику і стежу за українськими політиками, але я не бачив ніде чогось схожого на політичну систему, яка є в Україні. Мушу сказати, що це сильне випробування, але я з цим складним завданням впораюсь.

Також Посол висловив розчарування тим, що в Україні не виконується Європейська хартія місцевого самоврядування. На його думку, міста повинні мати більше повноважень, а для цього потрібно змінити законодавство. □

ЗАМІСТЬ ТРЬОХ «Е» ЧЕСЬКЕ ПРЕЗИДЕНТСТВО ОТРИМАЛО ДВА «Г»

У Представництві Європейської Комісії в Україні відбулася прес-конференція, присвячена початку головування в Євросоюзі Чеської Республіки. Надзвичайний і Повноважний Посол Чехії в Україні Ярослав Башта розповів журналістам про пріоритети його країни на цьому посту і про те, які завдання вона планує виконати.

ПОСОЛ НАГЛОСИВ НА ТОМУ, ЩО НИНІШНІЙ РІК ДЛЯ ЄВРОСОЮЗУ ОСОБЛИВИЙ: Європа відзначатиме 5 років найбільшого в історії ЄС розширення, 20-річчя падіння Берлінської стіни, 30-річчя перших виборів до Європарламенту та 60-річчя заснування НАТО. Водночас триватиме фінансово-економічна криза, у червні відбудуться нові вибори до Європарламенту, продовжуватиметься робота над набуттям чинності Лісабонською угодою.

— Бачення нашого головування викладено в девізі «Європа без бар'єрів!», — наголосив Ярослав Башта. Зауважив, що йдеться про внутрішні соціальні та економічні перепони.

А щодо пріоритетів, то серед них економіка, енергетика (створення прозорого енергетичного ринку внутрішнього ринку, діалог про впровадження єдиного тарифу трансграничної передачі електроенергії, підтримка нових технологій тощо) і зовнішні зносини ЄС — східний вимір, відносини з Ізраїлем, євроатлантичний напрямок і зміцнення авторитету Союзу як потужного гравця на міжнародній арені.

— Скорочено ми називаємо це пріоритетами трьох «е», — зазначив посол (есопоту, energy, external relations. — «Євробоюлетень»).

— Проте вже в січні отримали «два г»: війну в секторі Газа та газовий конфлікт між Росією та Україною.

За словами Ярослава Башти, газове протистояння зачепило дві третини країн Європи і стало найбільшим у газовій сфері за останні 10 років. Конфлікт дав зрозуміти: Європа повинна уважніше ставитися до своєї енергетичної безпеки. Зокрема, будувати газопроводи, які з'єднують країни ЄС, щоб у разі потреби мати можливість допомагати одне одному. Стало очевидним й інше: проблема не тільки в тому, якими шляхами надходить газ, а й звідки він іде.

З Послом Чехії погодився і Голова Представництва Єврокомісії в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра.

— Газова криза — урок для ЄС, — зазначив він. — І з нього треба зробити висновки: диверсифікувати види енергоносіїв, джерела їх надходження, способи транзиту.

Водночас Жозе Мануель Пінту Тейшейра зауважив, що енергетика не є спільною політикою ЄС, отже, кожна країна сама вирішує, в яких газових проектах брати участь.

Серед альтернативних проектів під час прес-конференції згадувалися Північний потік (тру-

бопровід, який проляже дном Балтійського моря і транспортуватиме російський газ) і проєкт Nabucco, в якому беруть участь 15 країн і який передбачає постачання середньоазійського та каспійського газу через Азербайджан, Грузію, Туреччину, Болгарію, Угорщину, Румунію і Австрію. До речі, днями в Будапешті відбулася дводенна зустріч представників країн-учасниць проєкту.

Щодо Північного потоку свою думку висловив присутній на прес-конференції Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Швеції в Україні Стефан Гуллгрєн (вона головуватиме в ЄС у наступному півріччі). Він зауважив, що Швеція не планує збільшувати надходження газу до себе завдяки Північному потоку. Країна отримує незначний обсяг його з Данії і віддає перевагу альтернативним енерготехнологіям. А оскільки труби мають пройти в її морській економічній зоні, Швеція планує провести серйозну екологічну оцінку проєкту.

— Це не має нічого спільного з політикою, — наголосив посол. — Балтійське море дуже важливе для Швеції, і країна зацікавлена в збереженні довкілля.

Наталія Філіпчук

Беніта Феррєро-Вальднер і Карел Шварценберг.

ВІДБУЛАСЯ ЧЕРГОВА ЗУСТРІЧ У ФОРМАТІ «ТРІЙКИ»

У Празі відбулося чергове засідання Трійки ЄС–Україна з питань загальних і зовнішніх справ. Від Союзу участь взяли міністр закордонних справ головуючої в ньому Чехії Карел Шварценберг, Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Феррєро-Вальднер та міністр закордонних справ Швеції Карл Більдт. Українську делегацію очолював міністр закордонних справ Володимир Огризко.

Під час зустрічі було обговорено питання двосторонніх відносин, оцінено ситуацію в Україні, обговорено інші регіональні та інституційні питання. Зокрема, що стосуються Східного партнерства, Росії, Грузії та Беларусі.

РОЗПОЧАТО ПРОЕКТ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

У Києві відбулася презентація проекту «Програма рівних можливостей та прав жінок в Україні». Він діятиме три роки. На виконання проекту Європейський Союз, Шведське агентство з питань міжнародної співпраці та розвитку (SIDA) та Програма розвитку ООН виділили 9 мільйонів доларів.

КООРДИНАТОРОМ ПРОГРАМИ СТАНЕ МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ, СІМ'Ї ТА СПОРТУ, ЯКЕ НА ПРЕЗЕНТАЦІЇ ПРЕДСТАВЛЯВ ЙОГО ГОЛОВА ЮРІЙ ПАВЛЕНКО. Крім того, присутніми були керівник першого відділу програм допомоги Представництва Європейської Комісії в Україні Мартін Шідер та заступниця постійного представника ПРООН в Україні Йоанна Казана-Вишньовецька.

Мартін Шідер розповів, що забезпечення гендерної рівності є одним із зобов'язань, взятих на себе Європейським Союзом. Це записано в низці документів, зокрема в Амстердамському договорі. Ці документи зобов'язують ЄС не лише проводити так звану «гендерну політику» всередині Союзу, а й сприяти її реалізації у світі.

Отже, новий проект є одним з інструментів, які допоможуть реалізувати цю політику в Україні. Зокрема, він допоможе імплементації Державної програми утвердження гендерної рівності в українському суспільстві на період до 2010 року, що була ухвалена урядом ще наприкінці 2006-го. Державна програма була розроблена, у свою чер-

гу, завдяки зобов'язанням, взятим Україною під час Саміту тисячоліття ООН у Нью-Йорку 2000 року. Тоді було підписано Декларацію тисячоліття, яка вимагає від країн-підписантів боротися з проявами дискримінації жінок. За словами Юрія Павленка, наша держава пообіцяла до 2015 року досягти пропорції представництва жінок в органах влади на рівні 30 на 70 відсотків, а також удвічі зменшити розрив у зарплаті між жінками та чоловіками.

Але поки, за словами міністра, «питання гендерної рівності залишаються дуже чутливими для українського суспільства». Приміром, заробітна плата жінок в Україні у середньому складає 68,6% від зарплати чоловіків, щороку більше тисячі жінок помирають через домашнє насильство. Щоправда, захисту починають потребувати і представники сильної статі. Згідно з оприлюдненими на презентації даними у нашій країні більше 40% хлопчиків до 16 років не мають шансу дожити до 60 років, чоловіки у 4 рази частіше за жінок скоюють самогубства. Україна у Європі займає передостаннє місце за три-

валістю життя — гірше справи лише у Росії. Ці та інші факти свідчать про те, що українське суспільство стоїть перед серйозними загрозами.

Тож боротьба з гендерною дискримінацією та забезпечення рівності можливостей чоловіків та жінок стане однією з основних цілей проекту. За словами його координатора Лариси Кобелянської, він реалізовуватиметься за п'ятьма напрямками. Перший — формування усталеного механізму забезпечення гендерної рівності на рівні уряду; другий — впровадження гендерних стандартів в освіті; третій — протидія домашньому насильству; четвертий — підвищення кваліфікації державних службовців у впровадженні гендерної політики; п'ятий — внесення відповідних змін до законодавства та звітності.

Як підсумувала Йоанна Казана-Вишньовецька, програма проекту є амбітною.

— Ми сподіваємося, що цей проект стане моделлю і продемонструє, що гендерної рівності у суспільстві можна досягти, — сказала вона.

Тетяна ПАСОВА.

ПРОЕКТ З ПІДТРИМКИ ЄВРОКЛУБІВ ПРОВІВ МАЙСТЕРНЮ

У рамках проекту ЄС «Підтримка мережі Євроклубів України», що розпочався восени минулого року і триватиме до травня цього року, понад тридцять їх представників з різних областей взяли участь у першій у своєму роді творчій майстерні, яка відкрила в Україні Європейський рік креативності та інновацій. Захід пройшов у Дніпропетровській області 12–14 січня.

ПРОЕКТ «ПІДТРИМКА МЕРЕЖІ ЄВРОКЛУБІВ УКРАЇНИ» РЕАЛІЗУЄ УКРАЇНЬКА АСОЦІАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТУДІЙ ЗА ПІДТРИМКИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄВРОКОМІСІЇ В УКРАЇНІ. Презентація українського Року креативності та інновацій відбулася 12 січня в Дніпропетровську за сприяння Управління зовнішніх зносин та зовнішньоекономічної діяльності ОДА та Обласного управління державної служби Голодержслужби України. Участь у ній взяли активні представники Євроклубів, місцевої громадськості, освітяни й науковці, журналісти.

— Протягом року ми повинні демонструвати свою спроможність до подальшого розвитку, підтримки мережевих, системних ініціатив молоді, залучення їх через регіональні та національні євроінтеграційні програми до загальноєвропейських ініціатив, — заявив під час презентації радник голови Дніпропетровської облдержадміністрації Микола Ситник. Радник з питань преси та інформації Представництва Європейської Комісії в Україні Станіслав Топольницький розповів про інформаційну діяльність місії, роль громадянського суспільства у розвитку європейської ін-

теграції, а також про постійну підтримку Єврокомісії молодіжних європейських клубів.

Презентацію проекту «Підтримка мережі Євроклубів України» провів його координатор Сергій Штукарін. Потім відбулося нагородження представників Євроклубів — переможців та призерів конкурсу на кращий варіант логотипу та слогану Європейського року креативності та інновацій в Україні. Однією з нагород була найуспішніша в світі іграшка-головоломка — кубік Рубіка. Її творець, угорський скульптор і професор архітектури Ерно Рубік, є одним з офіційних Послів Європейського року креативності та інновацій.

Майстерня проходила 12–14 січня у мальовничому куточку Дніпропетровщини. Учасники обговорювали, що і як робити в рамках Року креативності та інновацій. Також їм були надані знання й навички щодо покращення роботи Євроклубів загалом, більш творчої та новаторської діяльності, урізноманітнення підходів до залучення нових членів тощо. Говорили про нагальні потреби Євроклубів, визначали пріоритети проектів у рамках Року креативності та інновацій, які мають зробити Євроклуби значимими для самих їх чле-

нів, навчальних закладів та місцевих громад, в яких вони діють. Загалом, організатори майстерні намагалися допомогти Євроклубам усвідомити себе єдиним цілим — мережею, де кожен клуб виграє від того, що є активним учасником і робить свій внесок у спільну справу. Це має надати поштовх мережевій діяльності Євроклубів, покращити взаємодопомогу та співпрацю.

Команда тренерів Української асоціації європейських студій зробила процес засвоєння методик розвитку творчого мислення, вироблення ідей інноваційних проектів Євроклубів та спільного планування діяльності в 2009 році цікавим як для координаторів Євроклубів, так і для їх наймолодших учасників. Основна увага була приділена тренінгу з методів розвитку творчого мислення та майстерні інноваційних проектів Євроклубів.

Тренінг включав опрацювання різноманітних технік, від ментальних карт до теорії рішення винахідницьких задач. Найбільше учасників захопив метод «Шести капелюхів», розроблений професором психології Едвардом де Боно — засновником Світового Центру нового мислення на Мальті. Він також є одним з Послів Європейського року креативності та інновацій. Успіху методу де Боно додав творчий процес: кожна з груп учасників підготувала власний капелюх певного кольору, які потім застосовувалися під час майстерні для створення нових ідей майбутніх спільних проектів Євроклубів. Кожна ідея проекту була оформлена у вигляді протоколу про співпрацю між Євроклубами.

Робота майстерні не закінчувалась після вечери. Учасники брали участь в Євроквесті-знайомстві, грі «Європа двох швидкостей» та дивились фільм «Експеримент–2: Волна», субтитри до якого зробив Євроклуб з м. Кременчук.

Подальші заходи в рамках проекту включатимуть регіональні тренінги та ярмарки креативності та інновацій, а також проекти Євроклубів, які будуть підтримані за конкурсом, що буде невдовзі оголошений. Більше інформації можна отримати від керівника проекту Сергія Штукаріна (УАЄС), за телефоном: +38 (050) 917 26 11, або е-поштою: euroclub.org.ua@gmail.com. □

«МИ РАЗОМ ПРАЦЮВАЛИ, І ЦЕ НАС ЗДРУЖИЛО»

Майстерня була надзвичайно успішною — про це свідчать висловлювання учасників заходу. Вони поділилися з «Євробюлетенем» своїми враженнями.

**БЕРЕЖНА ВАЛЕНТИНА ВОЛОДИМИРІВНА,
М. ЧЕРКАСИ, ЄВРОКЛУБ
«UNITY (ЄДНІСТЬ)»:**

— Майстерня викликала дуже яскраві емоції. Ми отримали досвід і в майбутньому плануємо працювати й надалі в тому ж руслі. Це стимулює мене як керівника Євроклубу. Найбільше запам'яталось відкриття. Нас дуже гарно зустріли в Дніпропетровську, організація загалом була урочистою.

Під час майстерні ми розглядали ідеї, проекти. Кожного року ми їдемо в Кривий Ріг до своїх друзів для ефективної співпраці у розробці та втілення цієї гри в життя. А в Дніпропетровську ми познайомилися ще з багатьма іншими Євроклубами. Сподіваємося, вони також стануть учасниками цієї гри. Коли діти грають в «дорослі» ігри, то починають розумітися на політичних справах, стають відповідальнішими, а це корисно для їхнього майбутнього.

**БЕЗУГЛА ОЛЬГА, М. ЯСИНУВАТА
ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ,
ЄВРОКЛУБ «СПЕКТР»:**

— Море вражень і всі позитивні. Для нас це буде гарним стартом. Найбільше запам'ятався тренінг з креативності та інновацій. У своїй школі в Євроклубі організуємо майстерні з креативності, щоб учні могли цим займатися і вчити молодших.

**КОНДРАТЕНКО ЛАРИСА, М. СУМИ,
ЄВРОКЛУБ № 1:**

— Мені сподобалася організація, все було дуже продумано. Найбільше вразив тренінг з креативності та інновацій та відкритий простір. Головна ідея, яка з'явилася, — це спільна співпраця в контексті єдиної мережі країни. Презентувати заходи, обмінюватися наробками, що існують в інших Євроклубах. Домовилися про співпрацю з Кривим Рогом і Житомиром.

**ВАЩЕНКО РОМАН, М. ХЕРСОН,
ЄВРОКЛУБ «ЄВРОФЕСТ»:**

— Була гарна обстановка, гарні люди, багато корисної інформації, яку можна використовувати в подальшому у роботі Євроклубу. Були ігри, які спонукають знайомитися, працювати, чомусь навчитися. У планах — реалізувати спільний проект, який стосується соціальної сфери: реконструкція дитячих майданчиків, люків, освітлення вулиць.

**ЩЕРБАКОВА ОЛЕНА, М. ЧЕРНІВЦІ,
ЄВРОКЛУБ «КРОК ВПЕРЕД»:**

— Маю тільки позитивні враження. Найбільше запам'яталася робота в групах та проекти, а також ігри «Фінські олені», «Funku chicken». Досі я думала, що Євроклуби — це конкуренти. Але після спілкування тут зрозуміла, що це наші друзі.

**ВОРОНЧУК СВІТЛАНА, СМТ ТУРБІВ
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ,
ЄВРОКЛУБ «ЄВРОТУР»:**

— Маса гарних вражень, дізналася багато цікавого. Наприклад, зрозуміла, що цілком реальною є співпраця з закордонними Євроклубами.

**ХЛІВНА ТЕТЯНА, СМТ НОВА ПРАГА
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ,
ЄВРОКЛУБ «РОВЕСНИК»:**

— Я вперше на такому заході, спогади залишаться тільки позитивні. Корисним був

тренінг, де кожен ділився своїми ідеями. Ми взяли їх собі на озброєння. Хотілося б співпрацювати і надалі з кожним Євроклубом — у всіх є цікаві ідеї. Хочеться зустрічатися, об'єднувати зусилля.

**МИРОНОВ АНДРІЙ, М. ЖИТОМИР,
ЄВРОКЛУБ «РОВЕСНИК»:**

— Я дізнався багато нового. Ми разом працювали, і це нас здружило. Євроклуби презентували власні проекти та ідеї. Важливо співпрацювати з більш молодими Євроклубами, щоб посилити їх.

**БОНДАРЕНКО АНГЕЛІНА, М. ХАРКІВ,
ЄВРОКЛУБ «СВІТАНОК»:**

Мені найбільше сподобалася гра-тренінг про шість капелюхів. З собою з майстерні заберу нові знання, навички. Співпрацювати я би хотіла з усіма, всі ми обмінювалися адресами. У себе в наступного тижня почнемо реалізовувати захід «Допоможи дитині». □

«ЩО МЕНШ СКЛАДНА Й ЗАПЛУТАНА СУДОВА СИСТЕМА, ТО ВОНА Є ДОСТУПНІШОЮ»

У грудні завершився фінансований Євросоюзом проект «Покращення доступу сільського населення до правосуддя». Його виконавцями були благодійний фонд «Творчий центр Каунтерпарт» (ТЦК) та Інститут громадянського суспільства. Про діяльність проекту і деякі його результати «Євробюлетеню» розповів виконавчий директор ТЦК Володимир Купрій.

— Які найгостріші проблеми доступу сільського населення до правосуддя були виявлені вашим проектом?

— Найсуттєвіших перешкод дві: брак знань і брак доступних для селян якісних юридичних послуг. Ще перед початком проекту ми провели опитування й виявили, що лише 12% мешканців «наших» районів довіряють в принципі судовій системі і вважають її ефективною. Домінує обережне й недовірливе ставлення. Більшість людей не хоче звертатися для вирішення своїх суперечок до суду, але водночас покладає на нього великі надії, як на останню інстанцію у вирішенні проблем.

А негативний імідж судів формують у селян насамперед телебачення та газети. При цьому існує такий парадокс: найгірше ставлення до судів ті люди, які ніколи не мали з ними справу, тобто вірять ЗМІ.

— Проект реалізовувався в різних областях. Чи можна говорити про якісь регіональні відмінності у правовій освіті селян чи доступності до правосуддя?

— Суттєвих відмінностей немає, хоча кожен район має свою специфіку. Працювали ми в чотирьох районах різних областей (Барському районі Вінничини, Білгород-Дністровсько-

му районі Одещини, Коломийському районі Івано-Франківщини та Рожищенському районі Волині), які були обрані на конкурсних засадах. Зате ми помітили таку закономірність: чим ближче село територіально до райцентру, тим більше інформації отримують люди, мають більше можливості добратися до судів і юридичних послуг. У цьому випадку недовіра чи нігілізм менші. А у віддалених селах домінує впевненість, що все вирішують гроші і для судової тяганини потрібен дорогий юрист.

— Як ви загалом оцінюєте рівень українського законодавства, яке регулює доступ громадян до правових механізмів вирішення публічно-правових та цивільно-правових спорів?

— Ми самі для себе визначили критерії, за якими можна оцінювати доступність до правосуддя. Один з них — це чіткість законодавства, зрозумілість його для простого громадянина. Що менш складна й заплутана судова система, то вона є доступнішою. Проаналізувавши законодавство, ми знайшли багато суперечностей і нерегульованих моментів. Наприклад, малозрозумілим залишається Кодекс про адміністративне судочинство. Потребує вдосконалення Закон про третейське судочинство, який започатковує систему альтернативного судочинства в Україні. Він дуже обмежує можливості створення третейських судів — це право надається або всеукраїнським громадським організаціям, або асоціаціям підприємців. А якщо є лише три підприємства на весь район, то яке там може бути об'єднання? Тому ми розробили зміни до цього закону, які були внесені на розгляд парламенту групою народних депутатів. Ми пропонували надати можливості створювати третейські суди територіальним громадам через органи місцевого самоврядування.

Також підняли «на-гора» ідею відновлення в Україні системи мирових суддів. Така інституція діяла колись в Україні, а тому зараз варта уваги. За сприяння судді Конституційного Суду України В. Кампо, правників, експертів з громадських організацій ми розробили проект закону про мирових суддів територіальних громад. Він внесений на розгляд парламенту народними депутатами України Анатолієм Матвієнком та Олександром Бондарем. Зокрема, ми пропонуємо, щоб територіальні громади

самостійно могли вибирати мирового суддю. Такий суддя може розглядати справи, що стосуються незначних порушень та конфліктів, наприклад: певного виду адміністративні правопорушення, майнові спори між громадянами, де ціна позову не перевищує трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; розірвання шлюбу, де між подружжям відсутній спір про дітей; питання земельних праввідносин щодо меж земельних ділянок, які перебувають у власності та користуванні громадян у межах населених пунктів; додержання громадянами правил добросусідства тощо. Інститут мирових суддів дозволить розвантажити суди загальної юрисдикції, щоб вони оперативніше розглядали складніші питання.

У межах проекту ми також поширювали інформацію про інші позасудові форми вирішення суперечок. Це так звані примирчі процедури, або медіація. Крім цього, підтримали ініціативи низки сільських шкіл, які створили в себе служби вирішення конфліктів. Знову ж таки, подібні служби розглядають дрібні суперечки і дозволяють уникнути звернення до суду.

Користь і перспектива таких форм — третейських, мирових, різних форм посередництва — в тому, що вони не стільки засуджують, скільки мирять, примирюють. Люди мають виходити з таких установ з відчуттям вирішення конфлікту по-справедливості, а не з почуттям помсти чи радості, що когось покарали, а от мене виправдали.

— Чи приживуться такі форми в Україні?

— Приживуться, але треба показувати людям їхню перевагу. І тут велика роль органів влади і ЗМІ. Ми працювали в Білгород-Дністровському районі, де вже був створений третейський суд і через нього люди швидко вирішували дуже багато питань. За нашого сприяння було створено ще два третейські суди в Барському районі Вінницької області та Коломийському районі Івано-Франківської області. Через проект ми й намагалися показати ефективні способи альтернативного правосуддя.

Важливою також є робота шкіл, громад. У межах проекту підготовлено 672 активісти

ОБГОВОРЕНО ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ З ПОКРАЩЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КАДРАМИ ДПСУ

Відбулося засідання Керівного комітету проекту міжнародної технічної допомоги «Покращення інтегрованого прикордонного контролю: посилення управління людськими ресурсами у Державній прикордонній службі України» (HUREMAS 2). Він здійснюється Представництвом Міжнародної організації з міграції в Україні і ДПСУ та фінансується Європейською Комісією і Державним департаментом США. На засіданні підбили підсумки 2008 року й обговорили плани на 2009-й.

громад — розраховуємо, що ці люди донедавна набули знання іншим. Ми не давали їм глибоких професійних юридичних знань, натомість давали знання про судову систему, механізми захисту прав, вирішення спорів. Власне, все це має знати кожен громадянин.

Ми також видали посібник «Як захистити свої права в суді» накладом 5 тисяч примірників, розіслали по всій Україні — в кожне районне управління юстиції по екземпляру. Нас заваляли запитам про додатковий тираж. Народ потребує інформації, поданої в легкій доступній формі, яка дає моделі поведінки при виникненні конфліктних ситуацій.

Отже, не скажу, що проект вирішив у цілому проблему недоступності правосуддя для сільського населення. Але він принаймні зробив важливі кроки в цьому напрямку і показав, як цю проблему можна вирішувати громадою. □

З метою фінансової оптимізації підготовки кадрів, Державна прикордонна служба України у співробітництві з партнерами проекту трансформує застарілу систему чотирирічної підготовки офіцерів у сучасні короткострокові курси підготовки офіцерських кадрів ДПСУ з випускників цивільних вузів. За підтримки проекту HUREMAS 2 ДПСУ розпочала серію дев'ятимісячних офіцерських курсів підготовки для бакалаврів цивільних спеціальностей і тримісячних офіцерських курсів для прапорщиків, що проходять службу в ДПСУ і мають вищу освіту. Наприкінці грудня 2008 року відбувся випуск перших 23 офіцерів такого курсу. Наступний набір на курс розпочнеться у березні 2009 року.

Важливою складовою зусиль ДПСУ з перетворення її у правоохоронну структуру європейського типу, що відповідає Шенгенським нормам, є покращення володіння співробітниками ДПСУ англійською мовою. Міжнародний консультант з англійської мови та

чотири викладачі Академії ДПСУ впродовж трьох місяців розробляли курс інтенсивного вивчення англійської мови для офіцерів, що служать на кордоні. Робоча група вивчила потреби Служби у володінні професійною англійською мовою, розробила навчальні програми, тести та два комплекти підручників професійної англійської мови. Їх надрукує ДПСУ, а перший курс розпочнеться у лютому 2009 року.

Крім цього, у співробітництві з проектом HUREMAS 2 ДПСУ має намір провести у першій половині цього року в місті Хмельницькому міжнародну конференцію з покращення українського законодавства у сфері охорони державного кордону України.

Європейський Союз та Держдепартамент США виділили на цей проект 1 млн 140 тис. євро. Проект впроваджує Міжнародна організація з міграції у партнерстві з Прикордонною вартою Польщі та Національною поліцією Угорщини. □

ПРО ЄВРОСОЮЗ МОЖНА ДІЗНАТИСЯ В ЕФІРІ

«НАШОГО РАДІО»

Радіостанція «Наше радіо» за підтримки Європейського Союзу розпочала новий проект «Європа в серцях українців». Метою його є розповсюдження серед молоді актуальної інформації про ЄС, діяльність Європейської Комісії, висвітлення відносин України та Євросоюзу і їхніх спільних програм.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПРОЕКТУ ВІДБУЛАСЯ В АГЕНЦІЇ УНІАН. Участь у ній взяли керівник відділу політики, преси та інформації Представництва Єврокомісії в Україні Дірк Шюбель, генеральний директор радіостанції «Наше Радіо» Богдан Болховецький, відома співачка, колишня переможниця «Євробачення» Руслана Лижичко, соліст групи «Скай» Олег Собчук.

— Це новий та інноваційний спосіб наближення Європейського Союзу до українських громадян, особливо молоді, — заявив на прес-конференції Дірк Шюбель. — Спільний проект ЄС та радіостанції «Наше радіо» є части-

ною широкої кампанії, покликаної максимізувати присутність Євросоюзу в регіонах, на які поширюється Європейська політика сусідства. Подібні проекти будуть започатковані в інших частинах колишнього СРСР, а також Північної Африки та Близького Сходу.

Дипломат зауважив, що однією з цілей проекту буде надання українським громадянам інформацію щодо допомоги ЄС Україні, яка покликана посприяти її переходу до європейських норм і стандартів. Він нагадав, що Союз є найбільшим донором України, причому його допомога зростає: у 2002 році вона становила

47 мільйонів євро, а в 2008-му — вже 180 мільйонів. Причому з 2007 року, в рамках нового Інструменту європейського сусідства і партнерства, спостерігалось не лише збільшення обсягів фінансової допомоги Україні з боку ЄС, а й збільшення гнучкості в її наданні.

— Сподіваюся, новий радіoproект заохотить людей до участі в багатьох уже існуючих проектах на рівні громад, а також у проектах у сфері громадянського суспільства, — додав Дірк Шюбель. — Однією з цільових аудиторій для радіoproграм про ЄС на станції, яка спеціалізується на музичних програмах, є молодь. Отже, ті випуски не лише інформуватимуть молодих людей про ЄС, а й заохочуватимуть їх приєднуватися до місцевих Євроклубів, використовувати можливість програми «Еразмус мундус» для навчання в Європі, брати участь у таких подіях як Дні Європи, які проходять всюєю країною в травні.

Проектом передбачено три щоденні випуски на актуальні теми діяльності ЄС та його відносин з Україною. Окрім цього, «Наше Радіо» щонеділі організовує ток-шоу з відомими діячами країни про відносини України та Євросоюзу. Проект триватиме 6 місяців — до серпня 2009 року. □

«МЕДИЧНИЙ» ПРОЕКТ ПРОВІВ ПРЕС-КЛУБ

У ЖИТОМИРІ

У Житомирі відбувся прес-клуб на тему «Чому і як Європейський Союз допомагає Житомирщині впроваджувати нові стандарти надання лікарської допомоги». Участь у ньому взяли міжнародні та українські експерти фінансованого ЄС проекту «Сприяння реформі вторинної медичної допомоги в Україні».

МЕТОЮ ЗАХОДУ БУЛО НАДАТИ ЖУРНАЛІСТАМ ІНФОРМАЦІЮ ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЕКТУ В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ. Їм розповіли про передові європейські тенденції реформування вторинної медичної допомоги та про можливі варіанти покращення якості медичних послуг, які розробляються на Житомирщині за сприяння проекту ЄС. Під час дискусії учасники дійшли згоди відносно того, що поліпшення якості медичних послуг в Україні неможливе без впровадження сучас-

них методів управління та фінансування, ефективного використання матеріально-технічних та кадрових ресурсів. Експерти повідомили журналістів про плани оптимізації мережі лікарняних закладів на території області та створення міжтериторіальних комунальних господарських об'єднань лікарень.

Керівник проекту «Сприяння реформі вторинної медичної допомоги в Україні» Оксана Абовська підкреслила, що в умовах чинної адміністративної системи в країні орга-

нізація забезпечення населення медичними послугами є функцією місцевих органів влади, отже, наявність політичної волі саме у її представників є однією з передумов надання якісніших медичних послуг. У свою чергу, начальник відділу організаційної, лікувально-профілактичної роботи, фармації і маркетингу управління охорони здоров'я Житомирської області Валентина Гришук розповіла про результати співпраці її відомства з проектом. □

ПОСИЛИТЬСЯ КОНТРОЛЬ ЗА ЧИСТОТОЮ ВОДИ ДУНАЮ

В Ізмаїлі Одеської області в рамках фінансованого Євросоюзом проекту «Розвиток транскордонного співробітництва у сфері інтегрованого управління водними ресурсами в Єврорегіоні «Нижній Дунай» відбулася міжнародна робоча зустріч з гармонізації української та румунської систем екологічного моніторингу. Її організували партнери проекту — Центр регіональних досліджень, Одеське обласне управління з водного господарства, Дунайське басейнове управління водних ресурсів та Дунайська гідрометеорологічна обсерваторія.

УЧАСТЬ У ЗУСТРІЧІ ВЗЯЛИ ПОНАД 30 ПРЕДСТАВНИКІВ РІЗНОМАНІТНИХ ВІДОМСТВ З УКРАЇНИ, РУМУНІЙ І МОЛДОВИ. Вони обговорили питання створення спільної українсько-румунської бази даних екологічного моніторингу, а також режиму обміну інформацією між організаціями, залученими в моніторинг водних ресурсів у рамках Єврорегіону «Нижній Дунай». Підтримку на зустрічі здобула ідея створення об'єднаної бази даних, яка дозволить збільшити швидкість обміну інформацією про стан водних ресурсів. Це має особливе значення у випадку екстремальних природних явищ — повеней та засух — і надзвичайних ситуацій антропогенного характеру, наприклад, аварійного забруднення вод внаслідок розливу нафти.

На першому етапі база міститиме дані результатів гідрометеорологічного та гідрохімічного моніторингу води Дунаю зі щоденними та щомісячними поповненнями інформацією українською та румунською сторонами. Потім її планується розширити шляхом включення даних гідробіологічного моніторингу. За згодою партнерів розміщення інформації на сервері та обмін нею має розпочатися до кінця лютого. □

ВІДБУВСЯ АУДИТ ПРОЄКТІВ ЄВРОСОЮЗУ

Європейський суд аудиторів оприлюднив результати оцінки ефективності підтримки Євросоюзом Білорусі, Молдови та України у сфері свободи, безпеки і юстиції. За 2000–2005 роки на це було витрачено 166 млн євро бюджетних коштів.

МЕТОЮ БУЛО ПОКРАЩИТИ ЗДАТНІСТЬ КРАЇН У СФЕРАХ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ, УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ ТА НАДАННЯМ ПРИТУЛКУ, БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ, ПОКРАЩЕННЯМ СУДОВОЇ СИСТЕМИ ТОЩО. Більша частина допомоги реалізовувалася через міжнародні організації. Фінансування проєктів у Білорусі було обмежене через проблеми з демократією і правами людини.

Завданням Європейського суду аудиторів бу-

ло оцінити ефективність надання допомоги ЄС та ідентифікувати причини незадовільного використання коштів, якщо таке було. У звіті суду йдеться, що загалом більша частина проєктів, фінансованих на кошти ЄС, досягли задовільних результатів, особливо у сфері прикордонного менеджменту. За приклад наводиться Місія з прикордонної допомоги ЄС Молдові та Україні (EUBAM), яка «зробила великий внесок у покращення здатності щодо охорони кордону та роботи митної служби».

Водночас суд відзначає «переважно незадовільний» прогрес у сфері міграції і притулку, де ключовою метою ЄС було допомогти в облаштуванні центрів для утримання нелегальних мігрантів, а також тих, хто просить притулку. Проблеми виявлені також із реалізацією проєктів, спрямованих на боротьбу з організованою злочинністю та торгівлею людьми.

Суд ухвалив рекомендації, які можуть допомогти Єврокомісії збільшити ефективність фінансованих Євросоюзом проєктів. □

ВІДБУВСЯ ЗАКЛЮЧНИЙ СЕМІНАР ПРОЕКТУ З ПІДГОТОВКИ ДЕРЖСЛУЖБОВЦІВ

Протягом 15–17 січня у Дніпропетровському регіональному інституті державного управління відбувся заключний семінар проекту ТАСІС «Тренінгові програми для підготовки державних службовців з питань європейської інтеграції (5–7 категорії)».

Дванадцять команд розробників та методистів з дніпропетровського, одеського, львівського та харківського регіональних інститутів державного управління, а також з національної академії державного управління при президенті України представили результати своєї діяльності щодо створення навчальних матеріалів та програм підготовки.

Зараз процес розробки комплексу навчальних матеріалів до кожного з дванадцяти модулів практично повністю завершено. Розвиток змістовної частини програм супроводжується створенням дистанційних навчальних

матеріалів (он-лайн, друкowana та мультимедійна версії). На вебсайтах проекту та регіональних інститутів буде розміщено дистанційні курси створених модулів з європейської інтеграції.

Керівник проекту Марко Бойцун під час семінару наголосив, що у цілому в рамках проекту проведено понад 15 тренінгів, один з яких у дистанційному форматі, для щонайменше 300 держслужбовців 5–7 категорій місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування.

Отримала схвальні відгуки запропонована представниками Харківського регіонального ін-

ституту державного управління модель складання тренінгових програм з існуючих дванадцяти модулів. Зазначена модель була покладена в основу професійної програми підвищення кваліфікації з питань європейської інтеграції України для посадовців 5–7 категорій, яка зараз перебуває на погодженні в Головному управлінні державної служби України.

Найближчим часом після розгляду Міністерством освіти та науки України на предмет надання грифу на ці навчальні посібники, вони будуть надруковані і поширені серед органів державної влади центрального та регіонального рівнів. □

УКРАЇНІ ДОПОМОЖУТЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ

У Києві відбулася презентація фінансованого Євросоюзом проекту «Технічна допомога українській інфраструктурі забезпечення якості».

ПАРТНЕРАМИ ЙОГО ВИСТУПАЮТЬ МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА СПОЖИВЧОЇ ПОЛІТИКИ ДСУ.

Виконує проект консорціум на чолі з компанією European Profiles S.A. (Греція) разом з Іспанською асоціацією стандартизації та сертифікації, Словенським інститутом стандартизації та Чеським інститутом стандартів.

Кошторис проекту складає 3 мільйони євро. Його завданням є допомогти Україні в зміцненні та модернізації інституцій забезпечення якості. Тобто він стосується усіх

аспектів метрології, стандартизації, випробувань, управління якістю, оцінки відповідності та акредитації.

Як зазначила під час презентації керівник другого відділу програм допомоги Представництва Єврокомісії в Україні Клаудія Фішер, реформування української інфраструктури якості має дати потрійний результат: підвищення конкурентоспроможності компаній, усунення технічних бар'єрів у торгівлі та допомога Україні в досягненні її цілей у сферах екологічної безпеки, охорони здоров'я та захисту прав споживачів.

Радник з політичних питань Генерального директорату з підприємництва та промисловості Єврокомісії Марко Д'Амброзіо вважає, що саме рух України в напрямку підписання Угоди про оцінку відповідності та прийнятності промислової продукції дасть можливість нашій країні скористатись перевагами Єдиного європейського ринку на рівних умовах з країнами — членами ЄС. Ця угода має набути чинності 2011 року.

Президент European Profiles S.A. Дімітріс Баколос наголосив, що проект «Технічна допомога українській інфраструктурі забезпечення якості» є багатовекторною програмою, спрямованою на усунення недоліків та сприяння її гармонізації з європейськими нормами і принципами. Це дозволить Україні скористатись перевагами тісніших двосторонніх стосунків з ЄС, а також буде сприяти її подальшій інтеграції в СОТ.

Ключовий експерт проекту Евангелос Вардакас представив загальний огляд виконання проекту та очікувані результати. Він коротко охарактеризував майбутні роботи й особливо підкреслив, що якість продукції є суттєвим елементом іміджу країни на міжнародній арені і навіть національного суверенітету. □

ДЕРЕВООБРОБНИКАМ І МЕБЛЯРАМ РОЗПОВІДАЛИ, ЯК ВИЙТИ НА РИНОК ЄС

У рамках фінансованого Європейським Союзом проекту «Підтримка розвитку ділової спроможності українських МСП — міжнародний аспект» у Львові в готелі «Гелікон» пройшов робочий семінар «Маркетингові стратегії під час глобальної фінансово-економічної кризи — рекомендації для малих деревообробних і меблевих компаній». Участь у ньому взяли керівники й менеджери пілотних для проекту компаній малого і середнього бізнесу, сектору деревообробки та виготовлення меблів.

Завданням семінару було покращити обізнаність учасників про знання деревообробного і меблевого ринку країн Євросоюзу, насамперед щодо існуючих ринкових вимог, каналів розповсюдження; надати учасникам практичні поради щодо ведення бізнесу під час глобальної фінансово-економічної кризи; пояснити суть та надати практичні рекомендації щодо розробки стратегії компанії та маркетингового плану компанії для налагодження бізнесу на ринку ЄС; надати інформацію про інструменти планування експортної діяльності.

Завдяки семінару компанії, які делегували на нього своїх представників, можуть оцінити потенціал своїх підприємств експортувати на ринок ЄС, а також розробити бізнес-план експортної діяльності та розширення експорту компанії.

— Наші компанії активно взяли участь у семінарі. Вони зацікавлені увійти на деревообробний та меблевий ринки ЄС, тому охоче отримують підтримку від проекту при підготовці своїх планів з розвитку експорту, — заявив президент «Української асоціації деревообробного обладнання» Василь Масюк. — Чудовою нагодою для нас буде торгова місія до Німеччини, запланована в рамках проекту у травні. Там у Ганновері під час виставки з деревообробки та виготовлення меблів компанії зможуть презентувати свої стратегічні і маркетингові плани.

Головними доповідачами семінару були британський експерт у галузі деревообробної та меблевої промисловості Гаррі Фітч та німецький експерт зі сприяння інвестиціям Юрген Мендрітскі.

— Деревообробні і меблеві компанії Західної України мають потенціал експорту на ринок ЄС. Українські ліси пропонують деревину хоршої якості за прийнятними цінами, — зауважив Гаррі Фітч. — Вони формують найближчий до кордонів ЄС кластер, завдяки чому

зменшується ціна на транспортування, також замовники з Євросоюзу можуть мінімізувати свої фонди. Щоб досягнути успіху, компанії мають вийти на ринок і працювати з потенційними замовниками в Союзі, підтримуючи їх на спадаючих ринках.

Одним із головних завдань проекту є допомогти українським малим і середнім підприємствам налагодити бізнес-зв'язки з компаніями ЄС, знайти інвесторів, замовників і інших партнерів, ознайомитись з існуючим досвідом і бізнес-можливостями ринку Європейського Союзу.

На березень у рамках проекту запланований семінар «Ключові фактори успіху виходу на ринок ЄС», націлений на менеджерів малих та середніх підприємств сектору машинобудування й устаткування. □

СТАРТУЄ ПРОГРАМА З ПРИКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Єврокомісія нещодавно затвердила фінансування програми Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна Європейського інструменту сусідства та партнерства на 2007–2013 роки. Перший прийом заявок на участь у програмі очікується у березні–квітні.

А наприкінці січня в Івано-Франківську та Ужгороді відбулися інформаційні семінари для зацікавлених організацій. Регіонами України, що можуть скористатись цією новою можливістю отримати фінансування, є Закарпатська, Івано-Франківська та Чернівецька області. Заявки можуть подавати

місцеві, регіональні та національні організації, асоціації регіонального розвитку, інноваційні агентства та агентства з розвитку, дослідні інститути та університети, місцеві та регіональні асоціації підприємців, профспілки, регіональні та місцеві органи влади та громадські організації. Пріоритетами прог-

рами є сприяння економічному та соціальному розвитку, покращення якості довкілля, підвищення ефективності кордонів, підтримка співпраці між людьми.

Детальнішу інформацію можна отримати за веб-адресою: www.rcbi.info/pages/12_1.html. □

ПОЗИЦІЯ ЄС НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ: ЗУПИНИТИ ВІЙНУ І ДОПОМОГТИ ПОСТТРАЖДАЛИМ

Протягом січня Європейський Союз відіграв важливу роль у врегулюванні палестинсько-ізраїльського конфлікту. Його позиція була однозначною: війну має бути припинено. А після того, як протидіючі сторони досягли перемир'я, ЄС відразу ж узявся допомагати постраждалим.

— Я вітаю перемир'я, яке настало дякуючи проанонсованому ХАМАС припиненню вогню, чому передувала подібна заява з боку Ізраїлю, — заявила тоді Комісар ЄС з питань зовнішніх зв'язків і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Це дозволить нарешті нашим партнерам у справі надання гуманітарної допомоги після стількох днів потрясіння допомогти людям. — Я закликаю обидві сторони спростити пересування представників гуманітарних місій і товарів та доступ їх до постраждалих, у тому числі через відкриття переходів.

Єврокомісія, заявила Комісар, як головний донор для Палестини продовжуватиме працювати з партнерами, щоб задовольнити найбільші потреби населення сектору Газа. Відразу ж після настання перемир'я до регіону прибула місія з оцінки гуманітарних потреб. Єврокомісія тісно контактувала з нею, здійснюючи паралельно свою власну оцінку ситуації з огляду на задоволення найбільших потреб населення.

Дводенну поїздку до регіону здійснив Комісар ЄС з питань розвитку і гуманітарної допомоги Луї Мішель. Він на власні очі побачив наслідки бойових дій і умови, в яких опинилися 1,5 млн палестинців. Комісар також відвідав ізраїльське місто Сдерот, яке піддавалося ракетним ударам ХАМАС. Він провів зустрічі з ізраїльськими та палестинськими офіційними особами.

Луї Мішель пройшовся вулицями розбомблених палестинських міст. — Мене дуже вразили такі масштабні руйнування, — заявив він. — Особисто моє знайомство з катастрофічною ситуацією в Газі доводить, що заклики до термінової гуманітарної акції надзвичайно нагальні. Цивільне населення Гази пережило жахливі й безпрецедентні страждання протягом кількох минулих тижнів, і гуманітарна допомога зараз навіть більше потрібна для їхнього виживання, ніж раніше. Наша фінансова допомога зробить суттєвий внесок в міжнародні зусилля на користь постраждалих людей, а також підтвердить солідарність з усім палестинським народом.

Європейська Комісія виділила на 2009 рік на допомогу палестинцям 58 млн євро. З них близько 32 млн буде надано на поліпшення гуманітарної ситуації в секторі Газа, 20 млн призначено для західного берега ріки Йордан і 6 мільйонів — для палестинських біженців у Лівані.

Крім цього, відразу після початку збройного конфлікту Комісія схвалила рішення про термінове виділення для гуманітарних потреб Гази трьох мільйонів євро. □

ЄВРОПАРЛАМЕНТ ВИСУНУВ П'ЯТЬ ВИМОГ ДО БЕЛАРУСІ

Європейський Парламент ухвалив резолюцію щодо відносин ЄС та Білорусі. У документі перелічено п'ять умов, виконання яких потрібне для покращення стосунків.

Це — звільнення політичних в'язнів, гарантування свободи висловлювань в медіа, продовження співробітництва з ОБСЄ щодо виборчого законодавства, покращення умов функціонування неурядових організацій та гарантування свободи зборів і політичних об'єднань.

У стосунках Євросоюзу і Білорусі зараз помітне певне потепління. У жовтні 2008 року

Рада ЄС призупинила на півроку обмеження на в'їзд до Союзу низки білоруських можновладців.

У Мінську позитивно оцінили резолюцію Європейського Парламенту.

— Діалог між Євросоюзом й Білоруссю продовжується, і нам дуже приємно відзначити, що він стає дедалі прагматичнішим і

взаємовигіднішим, — заявив речник білоруського МЗС Андрій Попов. — Вже встановилися достатньо тісні робочі контакти між енергетичними структурами Білорусі та Євросоюзу, в сільському господарстві також намічається непогана динаміка. Ми будемо й надалі прагнути, щоб співпраця набувала ще більш плідного результату. □

ІНСТРУМЕНТ СУСІДСЬКОГО ІНВЕСТУВАННЯ

ЗАСВІДЧИВ СВОЮ ЕФЕКТИВНІСТЬ

У Єврокомісії підвели підсумок року діяльності Інструменту сусідського інвестування. Результати вагомі. 2008-го ЄС витрачено в рамках ICI 71 млн євро на підтримку інфраструктурних проєктів, що реалізувалися в країнах-партнерах у рамках Європейської політики сусідства.

Під час підписання документа про створення фонду Інструменту сусідського інвестування.

— Разом із країнами-членами ми дали реальну відповідь на вимоги конкретних дій, що тісніше пов'язують ЄС з його південними та східними сусідами, — заявила Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Кошти Інструменту сусідського фінансування спрямовані на фінансування ключових проєктів, які дають очевидні й видимі результати для громадян наших сусідів: від модернізації шпиталю в Молдові до будівництва станцій з виробництва поновлювальної енергії у Єгипті. Це показує, що Європейський Союз серйозно ставиться до наближення своїх партнерів до себе.

Всього торік через ICI було підтримано 15 проєктів у Вірменії, Азербайджані, Грузії, Молдові, Україні, Єгипті, Марокко і Тунісі. Інструмент було створено, щоб звести разом гранти від Європейської Комісії та країн-членів з кредитами європейських фінансових інституцій, таких як Європейський банк реконструкції і розвитку, а також окремі внески від країн-партнерів у рамках Європейської політики сусідства. Метою є реалізація великих інфраструктурних проєктів.

На період 2007–2013 років Європейська Комісія виділила для Інструменту сусідського інвестування 700 млн євро. Крім цього, свої

внески роблять країни-члени — у 2008-му вони надали 37 млн євро. ■

КОМІСАР ЄС ВІДВІДАЛА ГРУЗІЮ

У січні Комісар ЄС з питань зовнішніх відносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер відвідала Грузію. Головною темою візиту були питання надання допомоги цій країні у подоланні наслідків конфлікту з Росією.

На кінець січня розмір післякризової допомоги від ЄС Грузії сягнув близько 120 млн євро.

— Комісія діє без затримки, — заявила Беніта Ферреро-Вальднер. — Надзвичайно важливим є забезпечення житла для переміщених осіб. Кошти, які ми витрачаємо, полегшують страждання тих, хто найбільше потребує допомоги. Євросоюз є найбільшим донором, що підтримує Грузію після конфлікту. Працюючи разом, ми зможемо оживити економіку, яка дуже постраждала. Крім то-

го, Євросоюз мобілізував інших донорів, щоб залучити великі суми на підтримку країни, забезпечити шлях Грузії до процвітання та стабільності.

Під час зустрічі з Президентом Грузії Михайлом Саакашвілі Беніта Ферреро-Вальднер повідомила його про останнє перерахування коштів на суму 61,5 млн євро. Ці гроші — частина «Пакету зростання і стабілізації Грузії»: 500 млн євро, заплановані на період із 2008 до 2010 року. Метою є надання допомоги переміщеним особам, підтримка підйому економіки, макрофінансової стабілізації та відновлення інфраструктури. Пакет також забезпечує підвищення рівня безпеки у Грузії шляхом поповнення бюджету Цивільної моніторингової місії ЄС, розміщеної там з 1 жовтня 2008 року. ■

СЕРБІЯ МАЄ НАМІР ПОДАТИ ЗАЯВКУ НА ВСТУП ДО ЄС

Віце-прем'єр-міністр з європейської інтеграції Сербії Божідар Джеліч повідомив, що його країна має намір подати заявку на вступ до ЄС протягом чеського президентства в Союзі, тобто до 1 липня цього року. Він оголосив про це після зустрічі з віце-прем'єр-міністром з європейських справ Чехії Александром Вондрою.

Александр Вондра офіційно прийняв таку інформацію від імені чеського президентства та привітав наміри Сербії працювати над виконанням усіх вимог членства в ЄС.

— Ми як країна, що головує в ЄС, серйозно підтримуємо зусилля, докладені Сербією для здобуття членства в ЄС, — заявив він. — Звісно, мають бути виконані певні умови. Проте в деяких сферах, наприклад у співпраці з Міжнародним кримінальним трибуналом, ми дуже цінуємо досягнутий Сербією прогрес.

Стабілізація Західних Балкан та їхня інтеграція в ЄС є одним з пріоритетів Чехії як головної в Союзі, і Сербія відіграє важливу роль у цьому процесі, зауважив чеський віце-прем'єр.

— Ми вважаємо Сербію воротами до стабільності на Західних Балканах, і ключем до неї звісно ж є членство в ЄС, — сказав також Александр Вондра.

Водночас він наголосив, що країна все ще має багато зробити на своєму шляху до Євросоюзу. Але плани Сербії стати повноправним членом ЄС є абсолютно реалістичними, якщо вони й надалі будуть засновані на важкій праці та широму інтересі.

Іншою важливою темою переговорів була співпраця у сфері енергетичної політики. Сербія була серед країн, які найбільше постраждали від недавнього призупинення газопостачання з Росії через Україну, та отримала деякі обсяги газу від країн ЄС в рамках плану порятунку.

Александр Вондра поінформував віце-прем'єра Сербії про плани ЄС зміцнити енергетичну безпеку, які чеське президентство всіляко підтримуватиме.

Міністри закордонних справ Сербії і Чехії Вук Єрремич (ліворуч) і Карел Шварценберг під час недавнього засідання Трійки ЄС-Сербія.

— У цих планах має бути місце і для Баклан, — додав пан Вондра. Чеський та сербський віце-прем'єри також обговорили шляхи надання економічної допомоги Сербії, так само як і іншим європейським країнам, для боротьби з наслідками фінансової кризи. □

Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу і прем'єр Хорватії Іво Санадер.

СЛОВЕНІЯ МОЖЕ ЗАБЛОКУВАТИ ПРИЄДНАННЯ ДО СОЮЗУ ХОРВАТІЇ

Хорватія сподівається до кінця цього року завершити переговори про вступ до ЄС. Проте наприкінці 2008-го її заблокувала сусідня з нею Словенія. Причиною є суперечка двох держав щодо лінії проходження кордону між ними.

Любляна звинувачує Загреб у несправедливому розмежуванні морського простору в Адріатичному морі поблизу міста Піран, що унеможливіло для словенських кораблів прямий доступ до міжнародних вод. Також країни мають проблеми на ділянці спільного сухопутного кордону в точці, де він виходить на Угорщину. Прикордонна суперечка тягнеться ще з 1991 року, коли обидві держави здобули незалеж-

ність після розпаду колишньої Югославії.

Словенія заявляє навіть про можливість проведення в себе референдуму зі вступу Хорватії до ЄС, якщо прикордонна суперечка не буде швидко вирішена. Всенародне голосування в цій країні організовується дуже легко завдяки простій процедурі.

Хорватія ж сподівається стати членом ЄС найпізніше 2011 року. □

ЄВРОПАРЛАМЕНТ РОЗГЛЯДАЄ ПРОЕКТ

«ДИРЕКТИВИ САНКЦІЙ»

За різними оцінками, в Євросоюзі працюють від 4,5 до 8 млн нелегальних мігрантів. Вони трудяться на будівництві, в сільському господарстві, готельному бізнесі та інших секторах економіки. На розгляді Європарламенту зараз перебуває проект директиви, яка передбачає жорсткі покарання роботодавців за незаконне працевлаштування нелегалів.

Зокрема, роботодавців можуть штрафувати або заборонити їм брати участь у конкурсах з державних закупівель чи отримання державної допомоги на строк до п'яти років.

Також директива передбачає навіть і кримінальну відповідальність за повторні порушення, якщо йдеться про нелегальний найм великої кількості людей, якщо мають місце експлуаторські робочі умови або коли працівник є жертвою торгівлі людьми, а роботодавець про це знає.

Роботодавець, якого визнали винним, також має відшкодувати весь розмір державної допомоги, отриманої за попередній рік, і заплатити штраф відповідно до кількості нелегальних іммігрантів, які в нього працювали. Крім цього, він має виплатити суму, яка дорівнює сумі податків та інших зборів, які він платив би в разі легального найму свого робітника. Якщо нелегала повертатимуть до його країни, роботодавець змушений буде оплатити і це.

Парламентарі також хочуть, аби країни-члени запровадили механізм, який би дозволив нелегальним мігрантам подавати скарги. Це можна було б зробити через третю сторону: громадські об'єднання чи профспілки. Ті повинні мати можливість повідомити про роботодавців-порушників, не ризикуючи бути згодом притягнутими до відповідальності за надання допомоги комусь у нелегальному перебуванні у країні.

Інший пункт проекту директиви: якщо винний роботодавець є субпідрядником, контрактувальна фірма також має нести відповідальність. Особливо якщо стане відомо, що контрактор знав, що підрядник діє незаконно. Пропонується також оприлюднювати список роботодавців, які порушують директиву.

Від країн-членів вимагається проводити ефективні інспекції з дос-

татньою частотою, щоб перевіряти роботодавців і громадян третіх країн. Також державні органи мають вимагати від роботодавців перевіряти їхніх робітників з третіх країн щодо наявності у тих дозволів на проживання та виконання інших вимог перебування в країні.

Крім цього, передбачено, що нелегальним іммігрантам може бути надано легальні умови зайнятості в разі, якщо вони належним чином співпрацюватимуть зі слідством у розкритті вчиненого їхнім роботодавцем правопорушення. □

РУМУНИ І БОЛГАРИ МОЖУТЬ ВІЛЬНО

ПРАЦЮВАТИ В 14 КРАЇНАХ ЄС

З початку 2009 року ще чотири країни Євросоюзу зняли обмеження на працевлаштування у них робітників з Болгарії та Румунії. Це Греція, Іспанія, Угорщина та Португалія.

Таким чином, загалом болгарські та румунські робітники можуть безперешкодно працевлаштуватися в 14-ти країнах — членах ЄС. Крім названої четвірки, це Чехія, Естонія, Кіпр, Латвія, Литва, Польща, Словенія, Словаччина, Фінляндія, Швеція. Данія повідомила про намір зняти обмеження з 1 травня 2009 року.

Румунія і Болгарія приєдналися до ЄС 1 січня 2007 року. За умовами їхнього вступу інші країни-члени отримали можливість захистити

свої ринки праці від «нових» робітників на максимальний період 7 років. На практиці це означає, що болгарські й румунські громадяни потребують дозволів на роботу в тих державах ЄС, які скористалися таким правом. А для отримання такого дозволу потрібно пройти складну адміністративну процедуру.

— Я вітаю те, що все більше країн-членів вирішують зняти обмеження на доступ до їхнього ринку праці для болгарських та

румунських робітників, — заявив з цього приводу Комісар ЄС з питань зайнятості, соціальних справ та рівних можливостей Владімір Спідла. — Єврокомісія закликає країни, які ще мають обмеження, зняти їх якомога швидше.

Комісар висловив переконання, що ниші економічні труднощі не можуть бути підставою для збереження обмежень на доступ до ринків праці. □

ЄВРОКОМІСІЯ ЗАКЛИКАЄ ПОСИЛИТИ ФІНАНСУВАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

Єврокомісія оприлюднила дані щодо розвитку сфери науки і технологій в ЄС. Вони і обнадійливі, і тривожні водночас. Кількість дослідників і обсяг досліджень в Союзі зростає — але інтенсивність їхнього фінансування фактично не збільшується.

Гюнтер Ферхойген.

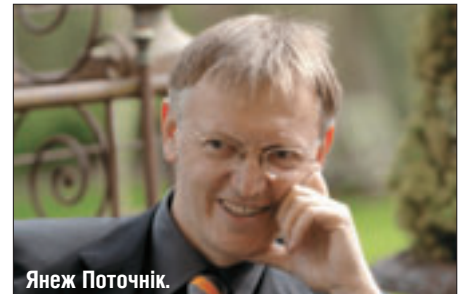
Головні моменти доповіді такі. Всі країни — члени ЄС збільшили видатки на дослідження й розвиток з 2000 по 2006 роки, що засвідчує їхню відданість цілям Лісабонської стратегії. Однак враховуючи зростання ВВП за той самий період, інтенсивність цих витрат (тобто їх співвідношення до сукупного ВВП Союзу) ще з 2005 року залишається на рівні 1,84%. Також є суттєва різниця між країнами-членами. За 2000–2006 роки 17 держав збільшили інтенсивність фінансування сфери досліджень, тоді як 10 — а це 47% сукупного ВВП ЄС — навпаки зменшили. Це при тому, що в Японії даний показник зріс з 3,04% до 3,39%, у Кореї — з 2,39% до 3,23%. Швидко наздоганяє всіх Китай — інвестиції в науку і дослідження зросли з 0,9% ВВП до 1,42%.

Головною причиною розриву у цьому показнику між ЄС та його світовими конкурентами є різниця в активності інвестування в науку й дослідження з боку бізнесу. З 2000 по 2006 роки в ЄС справи з цим погіршувалися, тоді як дослідницька активність бізнесу суттєво зростала в Китаї, Японії та США. Це відбувається, головним чином, через менший обсяг дослідницької індустрії високих технологій в ЄС. Отже, потрібні структурні зміни в напрямку більшої інтенсивності інвестицій в дослідження всередині секторів економіки і збільшення частки високотехнологічних секторів у економіці ЄС загалом. Стимулювання потребують швидкозростаючі малі та середні підприємства, що працюють у сфері високих технологій, розвиток дружніх до інновацій ринків в Європі і спрощення патентної системи.

— Навіть часи кризи не є приводом для перепочинку в інвестуванні в дослідження та інновації, — йдеться у спільній заяві Віцепрезидента Єврокомісії Гюнтера Ферхойгена та Комісара ЄС з питань науки та досліджень Янежа Поточніка. — Це дуже важливо, якщо Європа хоче вийти з економічної кризи ще міцнішою, побороти виклики кліматичних змін та глобалізації. Привабливість європейської дослідницької сфери зростає, але

попереду ще багато роботи. Ініціативи Єврокомісії щодо покращення ефективності дослідництва в Союзі, стимулювання інновацій та розвитку ринку високих технологій є для ЄС правильним шляхом.

Згідно з доповіддю, кількість дослідників у Євросоюзі збільшується з 2000 року вдвічі швидше, ніж в США і Японії, хоча частка їх на ринку праці досі нижча. Водночас ЄС приваблював усе більше приватних інвестицій у дослідження й розвиток з США, незважаючи на те, що новим напрямком для цього стала Азія. В 2005 році 62,5% закордонних американських інвестицій припадало на Європу і лише 3,3% на Китай. Також ЄС залучав усе більше професіоналів у сфері науки й технологій з третіх країн. □

Янеж Поточнік.

ЄВРОСОЮЗОМ КРОКУЄ РІК КРЕАТИВНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ

2009-й проголошено в Євросоюзі Роком креативності та інновацій. Метою його є збільшити усвідомлення в суспільстві їхньої ролі як ключових факторів для особистого, соціального та економічного розвитку.

Це набуває особливого значення в контексті нинішнього економічного спаду. Сигнал, який має бути посланий — Європа не повинна реагувати на кризу зменшенням інвестицій у підвищення кваліфікації людей та інновації. Навпаки: дотримуючись цих пріоритетів, ЄС реалізуватиме мету формування майбутнього Європи в умовах світової конкуренції через зміцнення креативного та інноваційного потенціалу всіх європейців.

Заходи в рамках Європейського Року креативності та інновацій включатимуть в себе кампанії з їх популяризації, різноманітні події та ініціативи на європейському, національному та регіональному рівнях. Розпочався Рік представницькою конференцією у Празі.

— Європейський рік креативності та інновацій стосується багатьох сфер — освіти й культури, регіональних справ та дослідництва, зайнятості, інформаційного суспільства,

— заявив Комісар ЄС з питань освіти, тренінгів, культури і молоді Ян Фігель. — Я задоволений, що всі інституції Євросоюзу та країни-члени планують якнайкраще використати можливості Року. Також знаковим є те, що багато компаній, об'єднань та організацій висловили бажання стати його партнерами.

Про події, які відбуватимуться в ЄС протягом Року креативності та інновацій, можна буде дізнатися з веб-сайту <http://www.create2009.europa.eu>. □

ЄВРОКОМІСІЯ ВИЗНАЧИЛА НАЙПРОБЛЕМНІШІ ДЛЯ СПОЖИВАЧІВ СЕКТОРИ

Європейська Комісія провела дослідження з метою визначити, які з ринків у Євросоюзі спричиняють споживачам найбільше проблем.

БУЛО ПРОАНАЛІЗОВАНО ПОНАД 20 СЕКТОРІВ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ, ВКЛЮЧАЮЧИ ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ, ОДЯГ, ВЗУТТЯ, ФІНАНСИ, ЕНЕРГЕТИКУ І ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ. Оцінювали їх за п'ятьма ключовими показниками — ціни, можливість поміняти постачальника товарів чи послуг, задоволеність споживачів, скарги і безпека.

Виявилось, що найбільше проблем спричиняють три сектори сфери послуг, які безпосередньо стосуються споживачів — енергетика, банківська справа і транспорт: автобуси, потяги і трамваї. Ще один загальний висновок такий: сфера послуг додає споживачам більше клопоту, ніж сфера виробництва.

Що стосується енергетики, то своїм постачальником задоволені менше двох третин споживачів. Багато нарікань на збільшення цін на газ і електрику. Водночас енергетичний сектор є таким, де найважче поміняти постачальника послуг. Лише 7% опитаних змінили протягом останніх двох років постачальника газу і 8% — електрики. А це є дуже важливим фактором. Адже один з ключових висновків доповіді Єврокомісії такий: ціни менше зростають там, де люди мають більшу сво-

боду вибору. Наприклад, 25% опитаних протягом останніх двох років міняли страхувальника автомобілів, 22% — провайдера інтернет, 19% — оператора мобільного зв'язку.

У банківському секторі уваги вимагає ситуація з цінами на послуги та ставки. Вони зараз дуже різняться між країнами-членами. Наприклад, процентні ставки за кредити на термін 1–5 років варіюються між 0,21% у Швеції та 12,12% в Естонії. Банківський сектор також є проблематичним щодо зміни надавача послуг. В середньому лише 11% дрібних клієнтів змінили банк протягом останніх двох років.

Ну й найбільшу кількість проблем зафіксовано у сфері транспорту. Пасажирів потягів, трамваїв і автобусів не задовольняє рівень цін, привабливість пропозицій, доступність послуг тощо. Кожен четвертий заявив, що мав проблеми і скаржився на них.

З цих трьох секторів Єврокомісія особливої уваги звертає на енергетику. Бо на неї споживачі витрачають 7,5% свого сімейного бюджету, зокрема на електрику — 2,1%. Тому цей ринок буде окремо досліджений у 2009 році. □

ЗАПРОВАДЖЕНО НОВІ СТАНДАРТИ БЕЗПЕЧНОСТІ ДИТЯЧИХ ХОДУНКІВ

Набули чинності стандарти ЄС для дитячих ходунків. Це пристрої, які допомагають малюку пересуватися самостійно, коли він уже може сидіти, але ще не може ходити. Насамперед європейські стандарти спрямовані на підвищення їх стійкості.

За статистикою щороку внаслідок використання ходунків травми і забиття отримують в ЄС тисячі дітей. Причому у більшості випадків страждає голова. Найтиповішими випадками є перекидання ходунків або сповзання на них по сходах.

— Нові стандарти допоможуть забезпечити наймолодших і найвразливіших наших громадян, — заявила Комісар ЄС у справах захисту споживачів Меглена Кунева. — Звісно, головним захистом є нагляд дорослих, але додаткові заходи безпеки при виробництві товарів для дітей також надзвичайно важливі.

Загальноєвропейські стандарти безпеки ходунків були розроблені Європейським комітетом зі стандартизації. Власне, вони є добровільними для застосування виробниками ходунків. Але якщо виробник відступає від них, то повинен довести, що його продукція є такого ж рівня безпеки і відповідає вимогам стандартів ЄС. А це означатиме суттєву додаткову сертифікаційну процедуру. Отже, фактично євростандарти стануть у Союзі промисловою нормою.

БРЮССЕЛЬ ДОЗВОЛИВ ДАНІЇ ЗДЕШЕВИТИ АВТОБУСНІ КВИТКИ

Єврокомісія дозволила Данії зменшити вартість проїзду в автобусах дальнього слідування для дітей, студентів і пенсіонерів. Передбачено, зокрема, 25-відсоткові знижки в п'ятицю-неділю, а для дітей у віці до 12 років — безкоштовний проїзд. При цьому держава компенсуватиме автобусним компаніям недоплачену пільговиками різницю.

Таким чином, уряд Данії хоче, з одного боку, покращити соціальний захист населення з низьким рівнем прибутків, а з іншого — сприяти конкуренції автобусів із залізницями, на яких подібну схему вже запроваджено.

ДО 2050 ЄС ПОВИНЕН ЗМЕНШИТИ СПОЖИВАННЯ НАФТОПРОДУКТІВ НАПОЛОВИНУ

Європейський економіко-соціальний комітет закликав до суттєвого зменшення споживання нафти і нафтопродуктів у ЄС протягом наступних 40 років. На його думку, до 2050-го потреби в них мають бути зменшені на 50%. Аналіз міститься у доповіді ЄЕСК, яку він підготував на прохання Комітету Європарламенту у справах промисловості, досліджень та енергетики.

У доповіді йдеться, що наступними десятиліттями на рівень споживання нафти впливатимуть пришвидшення змін клімату та дедалі важчий доступ до її світових запасів, які постійно зменшуються. На думку фахівців, єдиним успішним вирішенням проблеми буде швидка трансформація енергетичної світової бази з метою зменшення її залежності від пального. Зростання світового споживання нафти має бути зупинено протягом кількох наступних років, а потім — поступово спадати. За масштабом і значенням зменшення потреб у нафті й перехід до альтернативних видів енергії можна порівняти з новою індустріальною революцією.

— Європейський Союз добре стартував, ухваливши кліматично-енергетичний пакет, — заявив доповідач ЄЕСК Дерек Осборн. — Це може і повинно бути швидко втілено в життя. Але якщо навіть цього буде досягнуто,

необхідні додаткові заходи для того, щоб ЄС мав цілком адекватну й всеосяжну стратегію. До процесу мають бути залучені й громадські організації — їхньою роллю є збільшення усвідомлення цієї проблеми у суспільстві й сприйняття ним необхідних змін, особливо що стосується способу життя й поведінки. Ми маємо провести ці зміни швидко й створити європейську модель переходу економіки до низьковуглецевої, яка була б привабливою і впливовою в решті світу.

Висновки ЄЕСК містять конкретні пропозиції зі зменшення використання нафтопродуктів у ключових сферах. Наприклад, щодо транспорту: міське планування повинно бути акцентованим на зменшенні довжини поїздки і їх тривалості, мають надаватися переваги поїздам, а не літакам, громадському транспорту перед приватним, електро- або гідрогенним машинам перед оснащеними двигунами внутрішнього згорання, велосипедам і

пересуванню пішки. У домогосподарствах слід заохочувати заміну нафтової енергії, яку використовують для нагрівання, охолодження або приготування їжі, на електрику від поновлювальних джерел енергії. Самі ж такі джерела мають розвиватися якомога швидше. Щоб досягти цих змін, заохотити їх, потрібні вагомі фінансові та регуляторні заходи.

— Зменшення споживання Європою імпортованих нафтопродуктів і переорієнтація на наявні в ЄС альтернативні енергетичні ресурси також зробить нас менше вразливими від стрибків цін на нафту чи її постачання, — зауважив Дерек Осборн. — Висока вартість нафти в першому півріччі 2008 року була своєрідним будильником. Нинішнє зменшення цін не означає, що у довгостроковій перспективі проблема зникла. Треба діяти зараз, щоб зробити наше суспільство менше залежним від ресурсів, які вочевидь вичерпні і найближчими роками можуть стати менше доступними. □

ОПРИЛЮДНЕНО ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО МАЙБУТНЬОЇ КЛІМАТИЧНОЇ УГОДИ

Єврокомісія оприлюднила пропозиції щодо нового глобального пакту про попередження зміни клімату. Його мають підписати у грудні в Копенгагені на конференції ООН з питань клімату.

ГОЛОВНІ ТЕЗИ ПРОПОЗИЦІЙ ЄВРОКОМІСІЇ ТА КІ. Для утримання рівня збільшення температури нижчим за 2°C, глобальні викиди повинні досягнути свого максимуму до 2020 року, а відтоді і до 2050 року скоротитися майже на 50% від рівня викидів 1990 року. Це вимагатиме дій з боку як розвинутих країн, так і країн, що розвиваються.

Причому розвинуті мають стати лідерами й скоротити свої колективні викиди до 2020 року на 30% від рівня 1990 року. ЄС продемонстрував приклад, взявши на себе зобов'язання зменшити викиди на 30%, якщо інші розвинуті країни візьмуть такі ж зобов'язання. Союз уже активно працює над

зменшенням власних викидів на 20%. Країни, що розвиваються, окрім найбідніших, мають обмежити збільшення своїх колективних викидів на 15–30% нижче, ніж на рівні звичайної ділової активності, до 2020 року. Вони повинні затвердити до 2011 року низьковуглецеву стратегію розвитку для всіх основних галузей, які продукують.

Для зменшення викидів загальна сума додаткових інвестицій має зрости до 175 млрд євро на рік у 2020 році. Більше половини цієї суми знадобиться країнам, що розвиваються. Міжнародна фінансова підтримка заходів, які перевищують внутрішні можливості країни, має надходити з таких

джерел, як громадські фонди та міжнародні механізми кредитування скорочень викидів вуглецю.

ЄС прагнучиме сформувати ринок вуглецю до 2015 року з усіх країн Організації з економічного співробітництва і розвитку. Він прагне об'єднати свою систему торгівлі квотами з іншими аналогічними системами обмеження промислових викидів. Це робитиметься для полегшення фінансового навантаження та залучення коштів для боротьби зі зміною клімату. Ринок має розширитися до 2020 року, об'єднавши більшість країн, що розвиваються, з метою формування глобального ринку вуглецю. □

НАЙБІЛЬШЕ НАСЕЛЕНОЮ КРАЇНОЮ ЄС

Є НІМЕЧЧИНА Євростат оприлюднив дані щодо кількості населення у країнах Євросоюзу, країнах-кандидатах на вступ до нього і країнах Європейської Зони вільної торгівлі. Отже, найнаселенішою державою ЄС є нині Німеччина — понад 82 млн мешканців. За нею слідує Франція та Велика Британія — понад 64 млн та близько 62 млн відповідно.

Загалом населення ЄС протягом 2008 року зросло на близько 2 млн осіб. Проте си-

туація з цим у країнах-членах дуже відрізняється. Найкращі справи в Ірландії, Словенії,

Люксембургу та Кіпру. Найгірші в Болгарії, Литві, Латвії й Польщі. ■

	Населення станом на 01.01.2008, тис. осіб	Рівень народжуваності ‰	Рівень смертності, ‰	Рівень природного приросту населення, ‰	Рівень міграції, ‰	Загальний приріст населення, ‰	Населення станом на 01.01.2009, тис. осіб
ЄС-27	497 455.0	10.8	9.7	1.1	3.3	4.4	499 673.3
Єврозона-16	326 921.1	10.4	9.3	1.2	4.0	5.1	328 597.3
Бельгія	10 666.9	11.5	9.5	2.0	5.0	6.9	10 741.0
Болгарія	7 640.2	9.4	14.2	-4.8	-0.2	-5.0	7 602.1
Чехія	10 381.1	11.3	10.1	1.2	7.7	9.0	10 474.6
Данія	5 475.8	11.8	9.9	2.0	6.0	7.9	5 519.3
Німеччина	82 217.8	8.3	10.3	-2.0	0.1	-1.9	82 062.2
Естонія	1 340.9	12.2	12.8	-0.6	0.1	-0.4	1 340.3
Ірландія	4 401.3	18.1	6.1	12.0	14.1	26.1	4 517.8
Греція	11 213.8	9.8	9.3	0.6	3.8	4.3	11 262.5
Іспанія	45 283.3	11.0	8.7	2.3	10.2	12.5	45 853.0
Франція	63 753.1	12.9	8.4	4.5	1.0	5.5	64 105.1
Італія	59 619.3	9.6	9.8	-0.2	8.1	7.9	60 090.4
Кіпр	789.3	10.4	6.6	3.9	11.7	15.5	801.6
Латвія	2 270.9	10.8	14.0	-3.2	-1.1	-4.3	2 261.1
Литва	3 366.4	10.5	13.2	-2.6	-2.1	-4.8	3 350.4
Люксембург	483.8	11.2	6.9	4.3	11.9	16.2	491.7
Угорщина	10 045.4	9.9	13.0	-3.1	1.5	-1.5	10 029.9
Мальта	410.3	9.2	7.7	1.5	4.2	5.6	412.6
Нідерланди	16 405.4	11.3	8.2	3.1	1.5	4.6	16 481.1
Австрія	8 331.9	9.2	8.8	0.4	2.6	3.0	8 356.7
Польща	38 115.6	10.8	10.0	0.8	-0.4	0.4	38 130.3
Португалія	10 617.6	9.6	9.7	0.0	1.4	1.3	10 631.8
Румунія	21 528.6	10.4	11.9	-1.5	0.1	-1.5	21 496.7
Словенія	2 025.9	10.0	9.1	0.9	12.6	13.5	2 053.4
Словацька	5 401.0	10.4	9.8	0.6	1.2	1.9	5 411.1
Фінляндія	5 300.5	11.2	9.2	1.9	2.7	4.6	5 325.1
Швеція	9 182.9	11.9	9.9	2.0	6.3	8.3	9 259.0
Велика Британія	61 186.0	13.0	9.3	3.6	3.3	6.9	61 612.3
Хорватія	4 436.4	9.6	11.9	-2.3	1.3	-1.0	4 432.0
Колишня Югославська Республіка Македонія	2 045.2	11.0	9.2	1.8	0.1	1.8	2 048.9
Туреччина	70 586.3	:	:	:	:	:	:
Ісландія	313.4	14.5	5.8	8.7	13.9	22.6	320.5
Ліхтенштейн	35.4	9.6	5.9	3.8	5.6	9.4	35.7
Норвегія	4 737.2	12.6	8.7	3.9	9.6	13.5	4 801.4
Швейцарія	7 593.5	10.0	8.0	2.0	7.7	9.7	7 667.7

«ВНЕСОК МЕДІА В ЄВРОІНТЕГРАЦІЮ УКРАЇНИ МОЖЕ БУТИ БІЛЬШИМ, НІЖ ВНЕСОК ПОЛІТИКІВ»

Кореспондент УНІАН Сергій Воропаєв уже два роки працює у Брюсселі. Він розповів «Євробюлетеню» про специфіку роботи з інституціями ЄС і поділився міркуваннями щодо ролі преси у процесі європейської інтеграції.

— Чи не бракує вам тем для висвітлення — адже Україна не є членом ЄС і навіть кандидатом на вступ до нього?

— Я б не сказав, що тем бракує — навіть за такої ситуації. По-перше, останніми роками очевидним є значне розширення контактів між Україною та Європейським Союзом. І не лише на офіційному рівні, а й між профспілковими, неурядовими організаціями тощо. Отже, навіть українських тем вистачає. Крім того, є багато цікавих тем внутрішньоєвропейського життя, які напряму не пов'язані з Україною, але можуть допомогти нашим співвітчизникам зрозуміти: як влаштований ЄС, як працюють місцеві органи влади, що вони роблять для людей і наскільки все це може бути іншим, ніж є в Україні.

— Тобто вибір тем продиктований зокрема й бажанням спонукати людей до проведення аналогій між певними речами в ЄС та Україні?

— Так. Звісно, крім цього намагаюся писати про всі основні події, які відбуваються в ЄС. Це може бути цікаво і українським бізнесменам, які мають партнерів в Євросоюзі (а обсяг експорту українських товарів сюди досить великий), і простим людям. Ось приклад: у 2007 році ЄС запровадив обмеження на вартість роумінгу для громадян країн — членів Союзу. Хоча ця інформація не стосується безпосередньо українських громадян,

вона дає можливість побачити, як європейські чиновники намагаються бути корисними своїм громадянам.

— Як оцінюєте роботу прес-служб європейських інституцій?

— У принципі співпраця завжди дуже конструктивна й цікава. Навіть якщо немає відповіді на запитання в момент, коли ти його ставиш, завжди намагаються допомогти. Дуже важливо, що тут уміють цінувати власний час, отже, відповідно, цінують час інших людей, в тому числі й журналістів. Добре те, що все завжди гарно сплановано, отже, можна наперед планувати свою роботу і тому якихось серйозних проблем не буває.

— Те, що ви не є журналістом з країни — члена ЄС, не призводить до якоїсь другорядності в очах працівників прес-служб?

— Тут є певні правила співпраці. У Брюсселі існує Асоціація іноземних журналістів, яка має з прес-службою Єврокомісії спеціальний меморандум. У ньому чітко записано, що вона не може робити стосовно журналістів. Зокрема, не може бути дискримінації за впливовістю ЗМІ або ж за тим, з якої країни журналіст.

Пригадую такий випадок. Коли Ніколя Саркозі став президентом Франції, то свій перший візит здійснив до Брюсселю. Тут є велика зала, в якій можуть водночас зібратися до 500 журналістів. Вона була вцент за-

повнена. А Саркозі приїхав разом зі своєю командою, міністрами, які після завершення прес-конференції влаштували йому овацію. Наступного дня голова Асоціації іноземних журналістів зробив зауваження речнику президента Єврокомісії — мовляв, ця зала призначена виключно для роботи журналістів, отже, будь-які політичні шоу тут недопустимі. Речник змушений був визнати, що стався непередбачуваний випадок, і надалі вони намагатимуться уникати таких ситуацій. Це свідчить про конструктивну співпрацю прес-служби і журналістів, і що останні мають у Брюсселі свої права.

— У Брюсселі працює дуже мало українських журналістів. Наскільки така ситуація є нормальною?

— Крім мене тут працюють Інтерфакс, Українформ, газета «2000» і є журналістка, яка співпрацює з УТ-1. На жаль, поки що наші ЗМІ або їхні керівники не готові до того, щоб мати свої корпункти за кордоном. Можливо, це залишки радянських часів, коли все це було віддано на відкуп Москві. А може є побоювання, що ця інформація не буде сприйнята українською аудиторією.

Як на мене, то чим більше українських журналістів тут працюватиме, тим більше наші люди знатимуть про ЄС, а відтак зможуть ефективніше відстоювати свої права: починаючи від якихось побутових ситуацій у спілкуванні з ЖЕКом чи місцевою радою, і закінчуючи стосунками з політиками, які керують державою. Зрештою, вони просто наймані менеджери, принаймні мають такими бути, якщо Україна хоче стати європейською державою. Сподіваюся, розуміння ситуації зростатиме і серед українських ЗМІ, і вони знаходитимуть достатні фінансові можливості для того, щоб мати своїх кореспондентів у Європі й допомагати таким чином нашій країні швидше наблизитися до Європейського Союзу.

— Власне, українські медіа можуть таким чином робити свій внесок у європейську інтеграцію країни?

— Так, і думаю, що цей внесок може бути більш значимим, ніж внесок політиків. Адже європейська інтеграція — це насамперед питання ментальності. Кожен повинен пом'якшити в собі багато речей. І ЗМІ мають людям у цьому допомагати. □

Читайте в наступному номері: • У Мюнхені відбулася міжнародна конференція з питань безпеки. Участь у ній взяв і Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу. • У Брюсселі пройшов Тиждень альтернативної енергетики. На фото: Комісар ЄС з питань довкілля Ставрос Дімас.

Річка Муреш

Замок Пелеш у місті Сіная

Містами і країнами ЄС

Румунія

До Євросоюзу приєдналася 1 січня 2007 року.
Не входить до зони євро і Шенгенського візового простору.

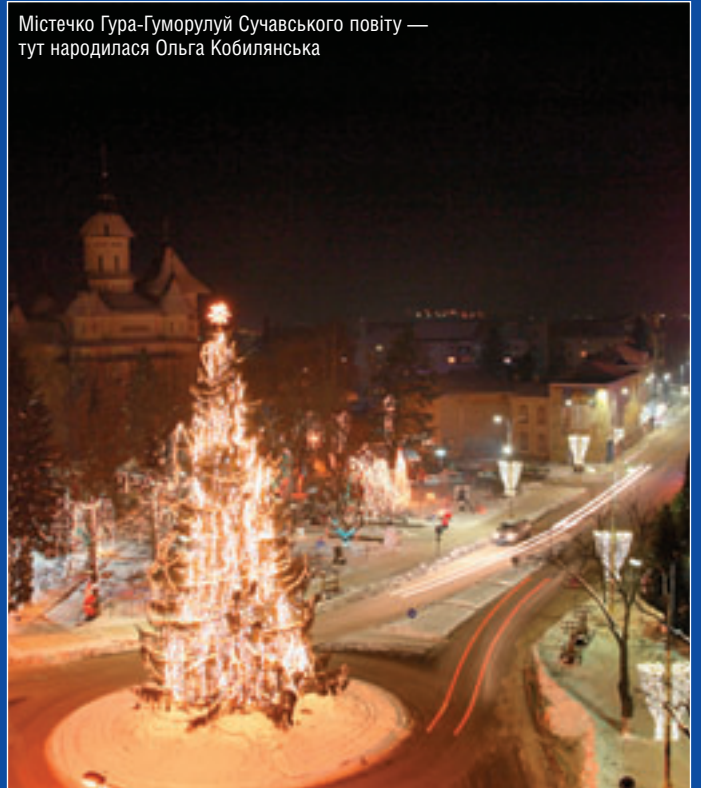
Розташована у південній частині Європи, більша частина території знаходиться у басейні нижньої течії Дунаю. На сході омивається Чорним морем. Межує з Україною, Молдовою, Сербією, Угорщиною і Болгарією.

Населення країни становить понад 22, 2 млн осіб.
Понад 80% населення є православними.

Румунія — парламентська республіка. Двопалатний парламент обирають на 4 роки. Виборча система — пропорційна, з 5-відсотковим виборчим бар'єром для політичних партій і 8-відсотковим — для блоків. За результатами парламентських виборів формується уряд, який очолює прем'єр-міністр. Главою держави є президент, якого громадяни обирають прямим голосуванням на 5 років.

У Румунії мешкає численна українська діаспора: в основному в прикордонних з Україною повітах Марамуреш та Сучава. За офіційними даними, українців у Румунії близько 70 тисяч осіб.

Містечко Гура-Гуморулуй Сучавського повіту — тут народилася Ольга Кобилянська

Столиця Румунії — Бухарест

Гігантський новорічний торт на вулиці Бухареста